

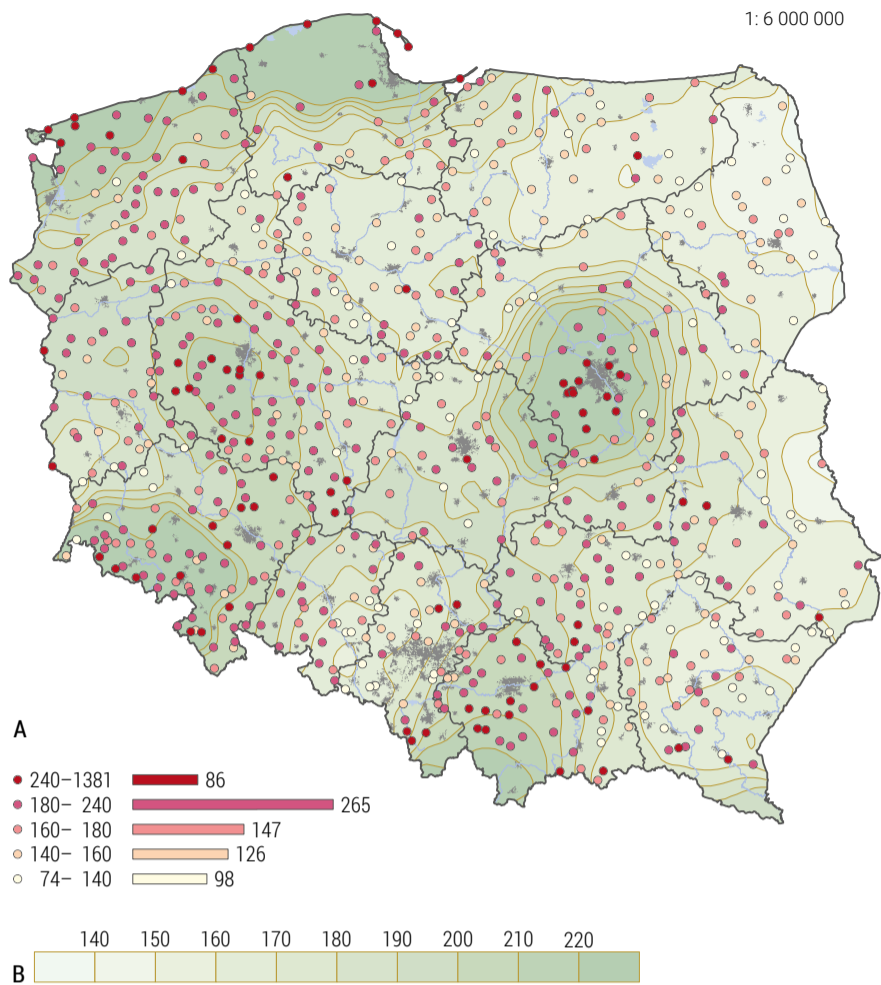
4. Przedsiębiorczość

Entrepreneurship

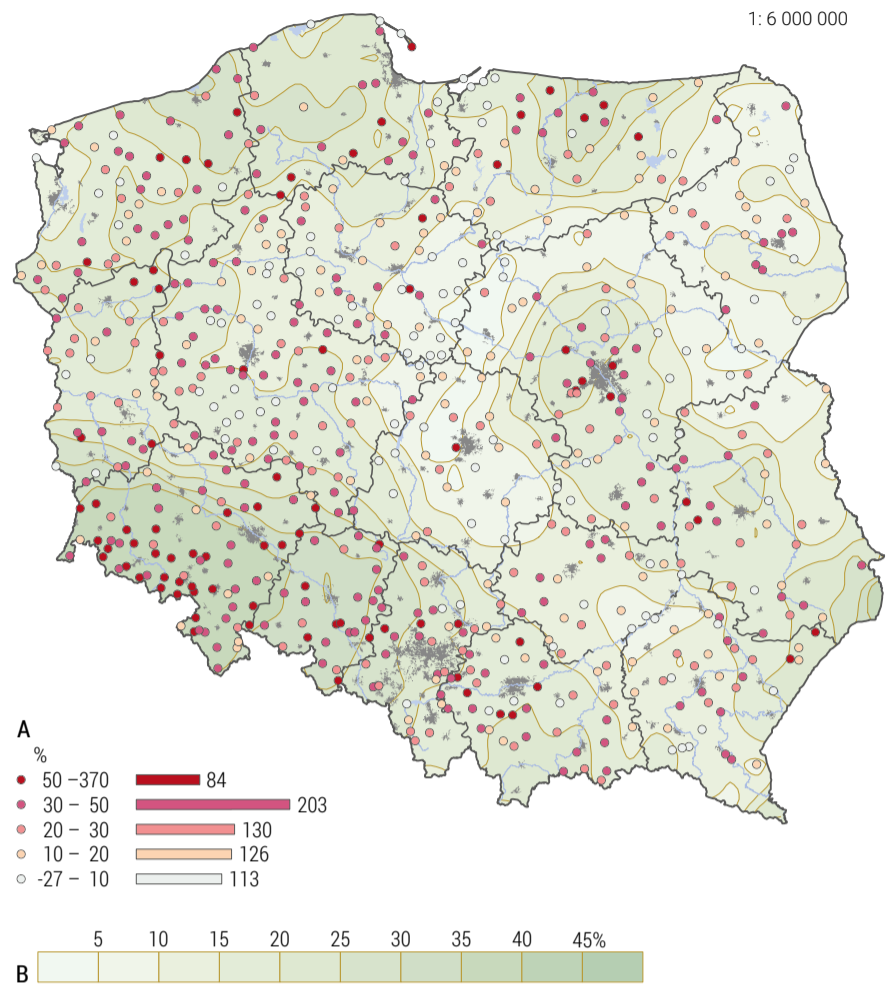

►► s. 41-56 autorzy: Marcin Mazur, Michał Konopski

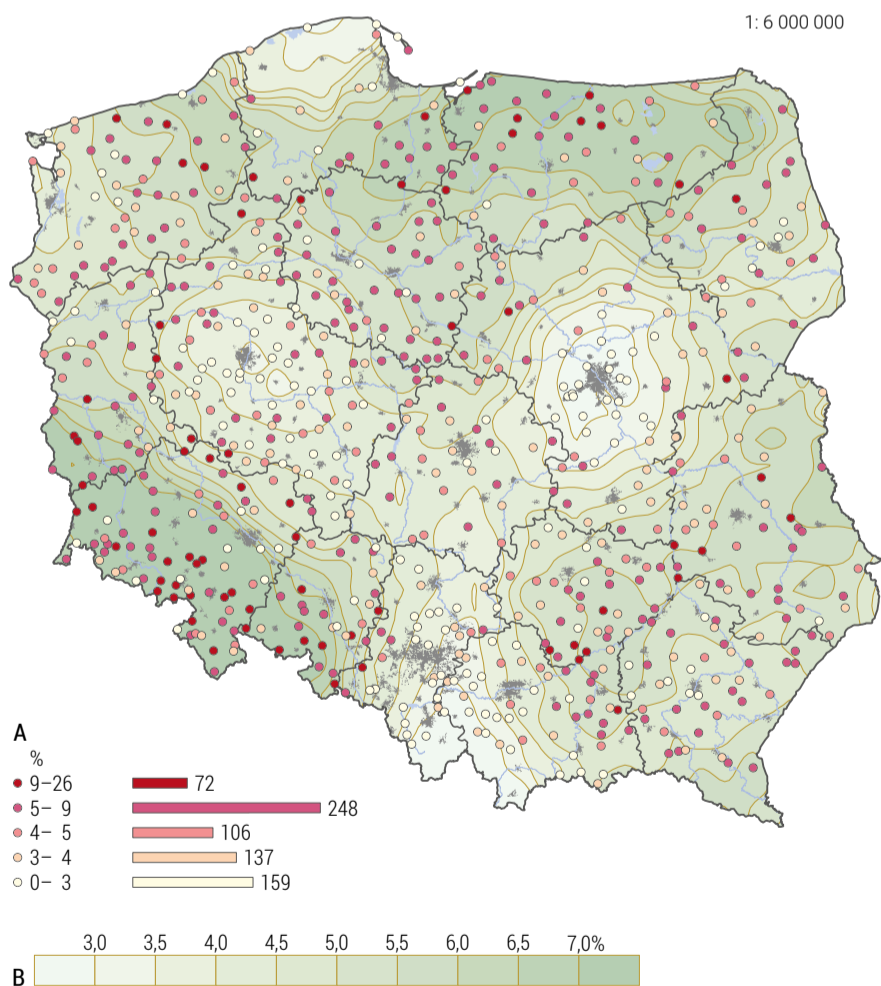
Rozdział prezentuje przestrzenne zróżnicowanie małych miast Polski pod względem statystyki zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przedstawiono ogólną charakterystykę przedsiębiorstw, od liczby w odniesieniu do populacji miast i jej zmiany w czasie, po podstawowe cechy struktury własnościowej i wielkościowej. Zwraca tutaj uwagę przenikanie się dwóch tendencji przestrzennych: zmiana wartości wymienionych wskaźników na osi centrum-peryferie w regionach administracyjnych oraz wyraźna specyfika każdej z miar przedsiębiorczości. Trendy te dobrze podkreśla układ izolinii. W małych miastach położonych w pobliżu stolicy województwa zarejestrowanych jest zwykle więcej podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby mieszkańców a dominacja sektora prywatnego jest bardziej wyraźna. Największy kontrast w poziomie przedsiębiorczości pomiędzy sąsiedztwem stolicy województwa, a ośrodkami położonymi przy jego granicy występuje w województwie mazowieckim i wielkopolskim. Specyfiką regionalną cechują się małe miasta Pomorza i Dolnego Śląska, gdzie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest najwięcej, a dominacja mikroprzedsiębiorstw w strukturze wielkościowej jest największa. Na drugim biegunie pozostają regiony położone wzdłuż wschodniej granicy lub w środkowej części kraju, gdzie nie tylko zarejestrowanych jest najmniej podmiotów gospodarczych, zwłaszcza tych najmniejszych, ale także ich liczba wzrasta najwolniej. Kolejne mapy umożliwiają przegląd poszczególnych sekcji działalności gospodarczej pod względem rozmieszczenia przedsiębiorstw. Znajdują się wśród nich sekcje, gdzie bliskość dużego miasta ma kluczowe znaczenie dla wyjaśnienia tego zróżnicowania (np. informacja i komunikacja, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) oraz takie, gdzie ważniejszą rolę odgrywają czynniki lokalizacji związane z określonym regionem (np. sekcja górnictwa i wydobywania, zakwaterowania i usług gastronomicznych lub obsługi rynku nieruchomości). Warto też zauważyć, że w częściach kraju o najniższym poziomie rozwoju przedsiębiorczości w małych miastach relatywnie dużą rolę odgrywają podmioty z sekcji, w których duży udział ma sektor publiczny. Za przykład może posłużyć sekcja administracji publicznej i obrony narodowej, edukacji, czy opieki zdrowotnej i opieki społecznej. Pozostałe mapy obrazują wybrane przejawy zróżnicowania przedsiębiorczości w ramach poszczególnych sekcji, jak rozmieszczenie infrastruktury turystycznej i handlowej oraz jego bezpośrednie konsekwencje, jak stopa i struktura bezrobocia.

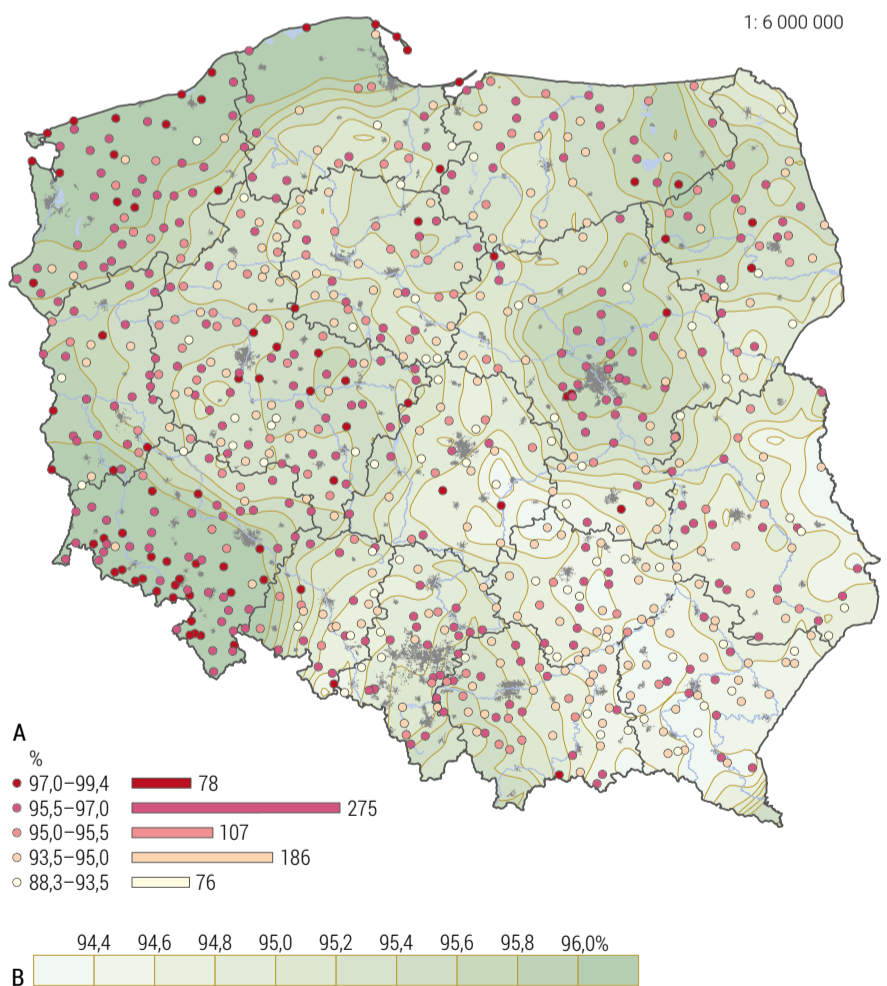
Małe miasta wg liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by the number of economic entities per 1,000 inhabitants of working age (A) and mean value of this index (B), 2019

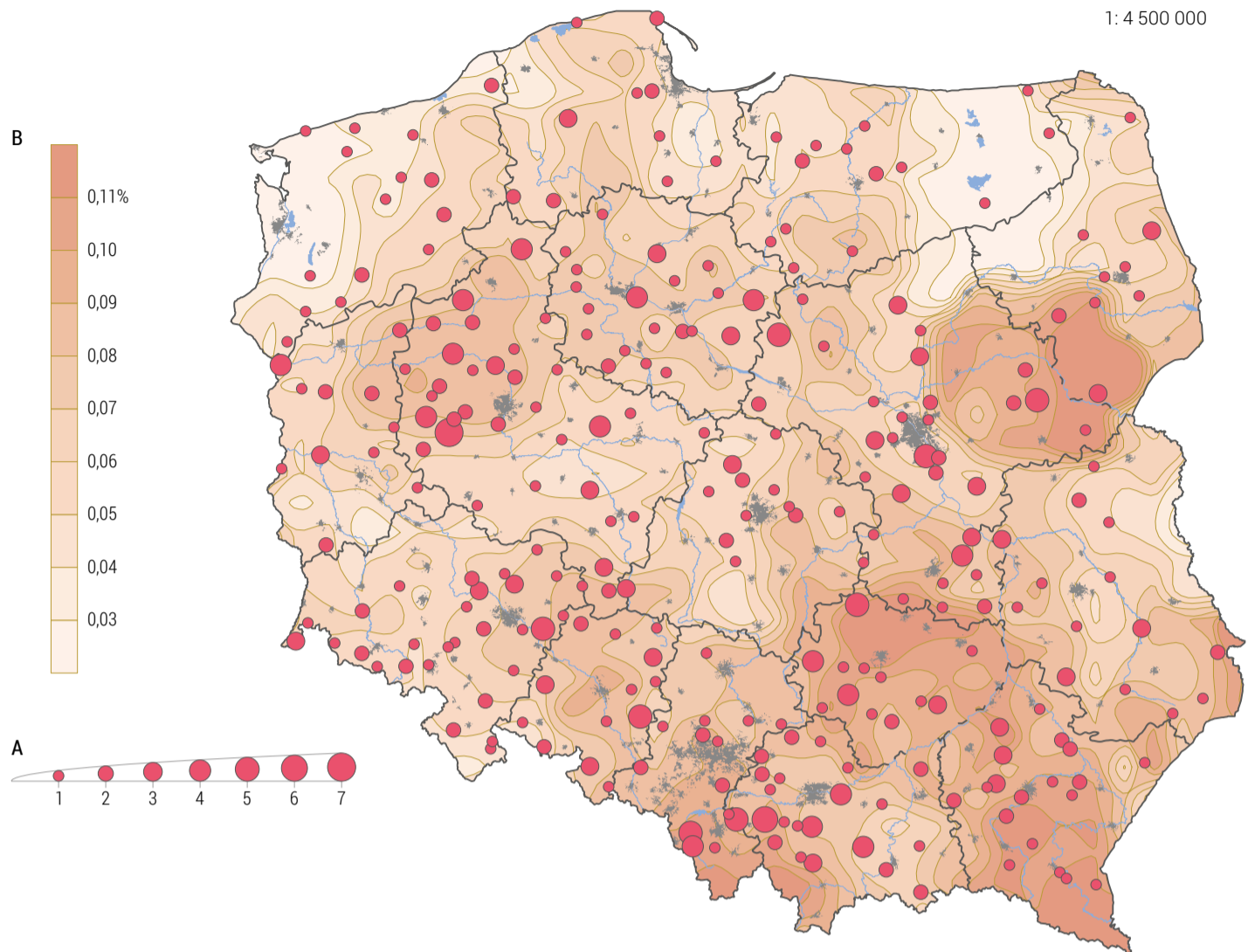
Małe miasta wg zmiany liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (A) w okresie 2000-2019 i średnia wartość wskaźnika (B)
Small towns by the change in number of economic entities per 1,000 inhabitants of working age (A) in 2000-2019 and mean value of this index (B)

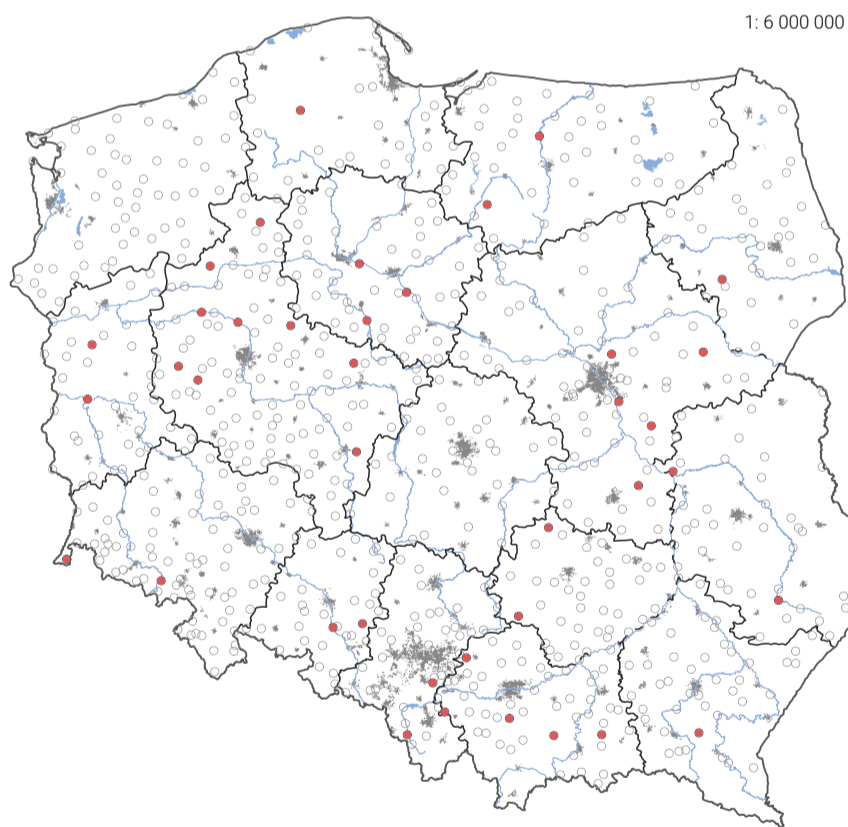
Małe miasta wg odsetka podmiotów gospodarczych z sektora publicznego (A) oraz średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by percentage of economic entities operating in the public sector (A) and mean value of this index (B), 2019

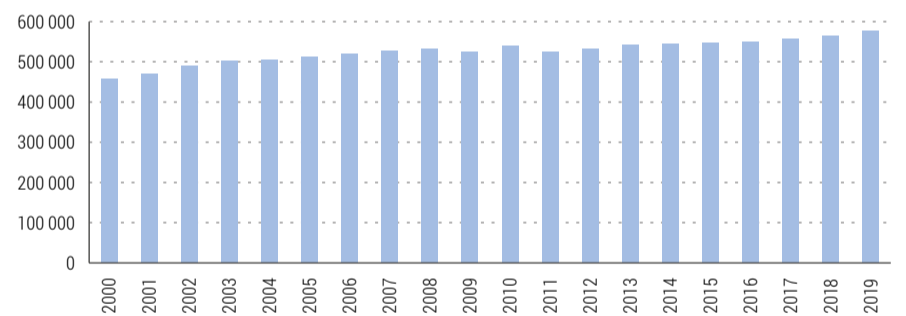
Małe miasta wg odsetka podmiotów gospodarczych zatrudniających do 9 osób (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by percentage of economic entities employing up to 9 workers (A) and mean value of this index (B), 2019

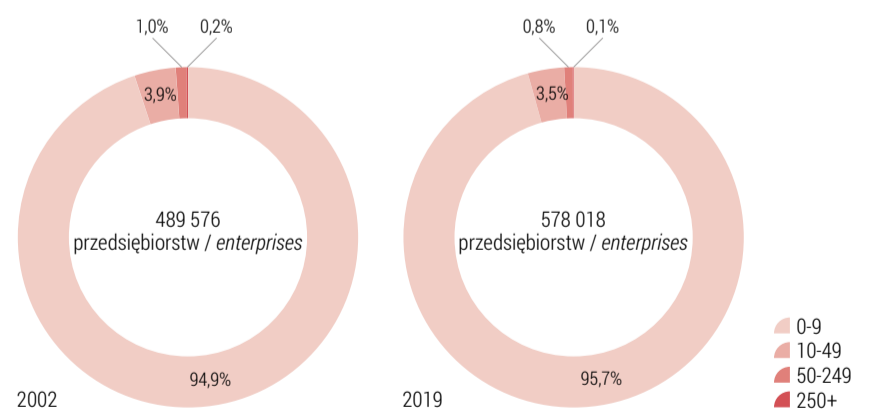
Małe miasta wg liczby podmiotów gospodarczych zatrudniających 250 lub więcej osób (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of economic entities employing 250 or more workers (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

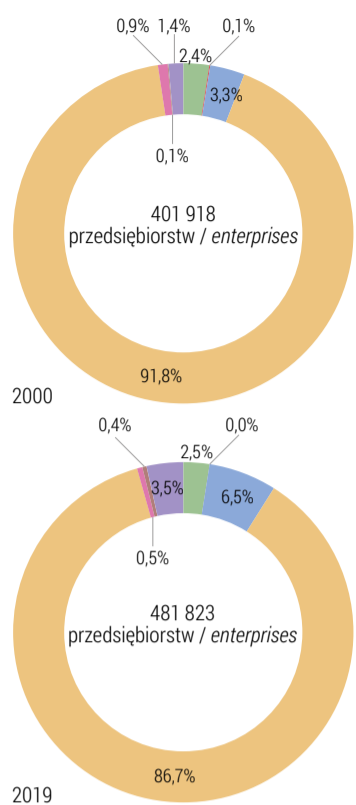
Małe miasta z podmiotem zatrudniającym 1000 lub więcej osób, 2019
Small towns with an entity employing 1,000 or more workers, 2019

Liczba podmiotów gospodarczych w małych miastach w okresie 2000-2019
Number of economic entities in small towns between 2000 and 2019

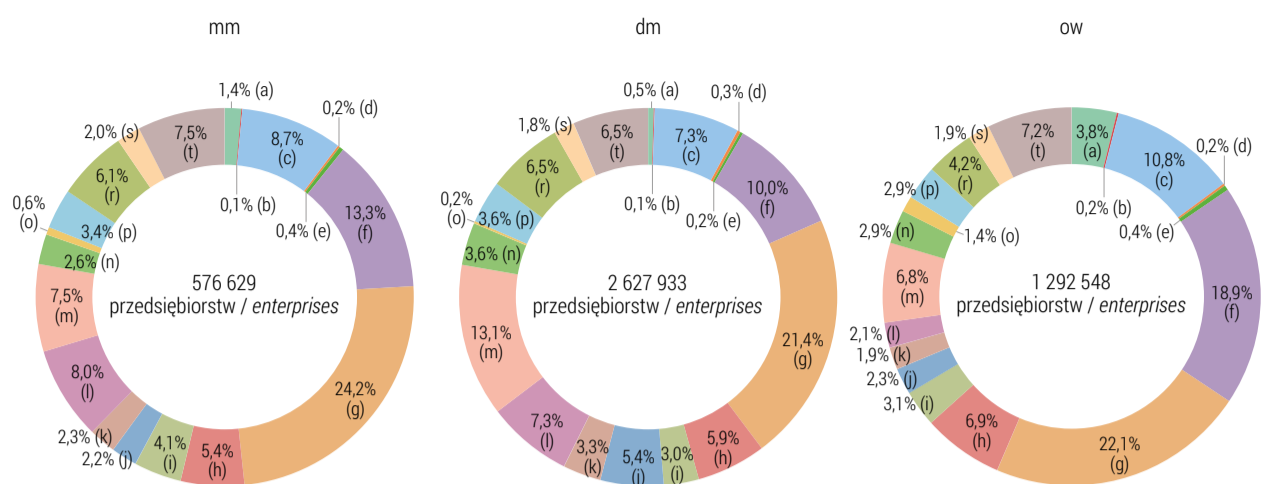

Struktura wielkościowa przedsiębiorstw w małych miastach wg liczby pracowników w 2002 i 2019 r.
Size structure of enterprises in small towns by the number of workers in 2002 and 2019

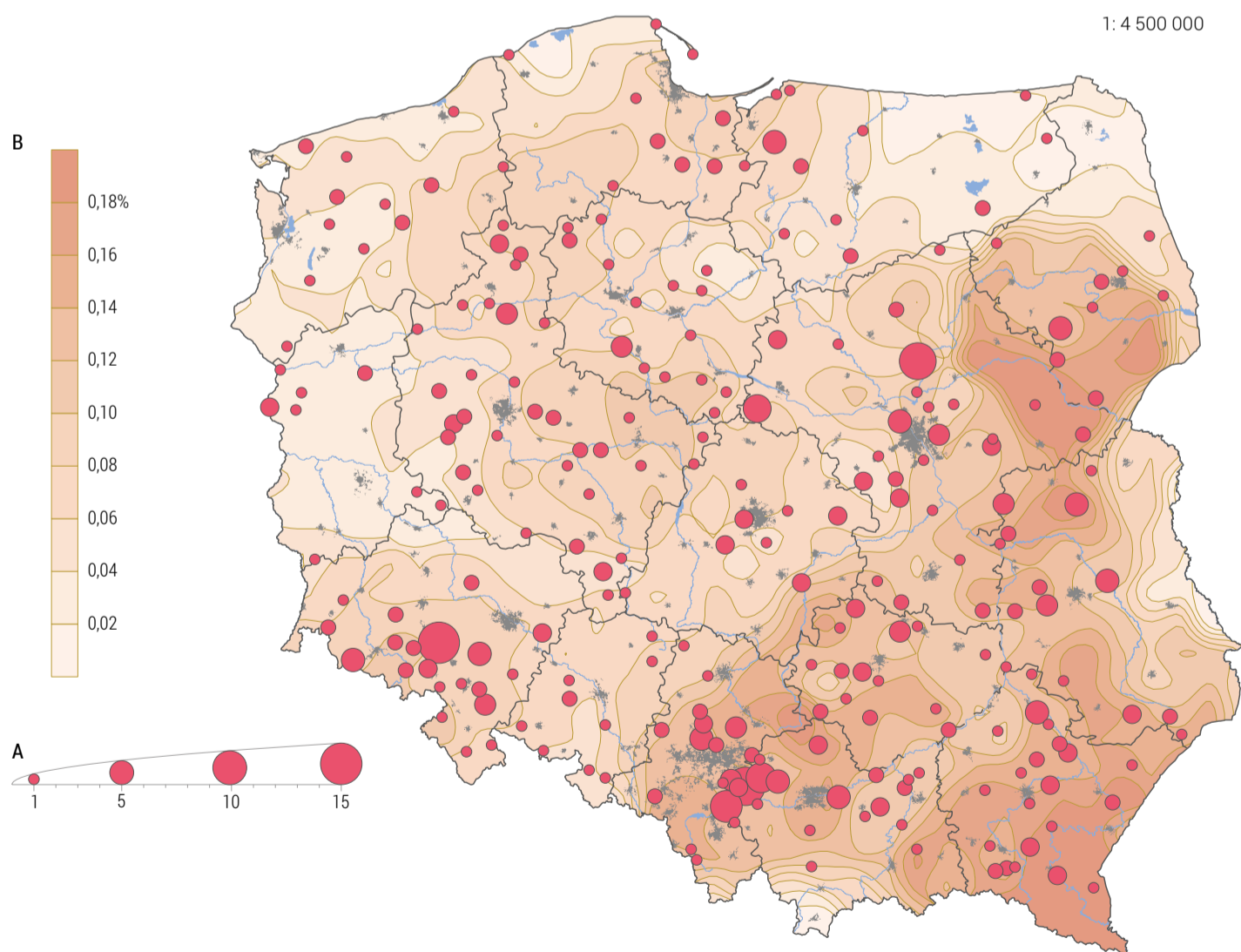
- jednostki prawa budżetowego / budgetary law units
- przedsiębiorstwa państwowe / state-owned enterprises
- spółki prawa handlowego / commercial law companies
- zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą / enterprises owned by natural persons conducting economic activity
- spółdzielnie / cooperatives
- fundacje / foundations
- stowarzyszenia i organizacje społeczne / associations and social organizations

Struktura przedsiębiorstw w małych miastach wg formy prawnej w 2000 i 2019 r.
Structure of enterprises in small towns by legal form in 2000 and 2019

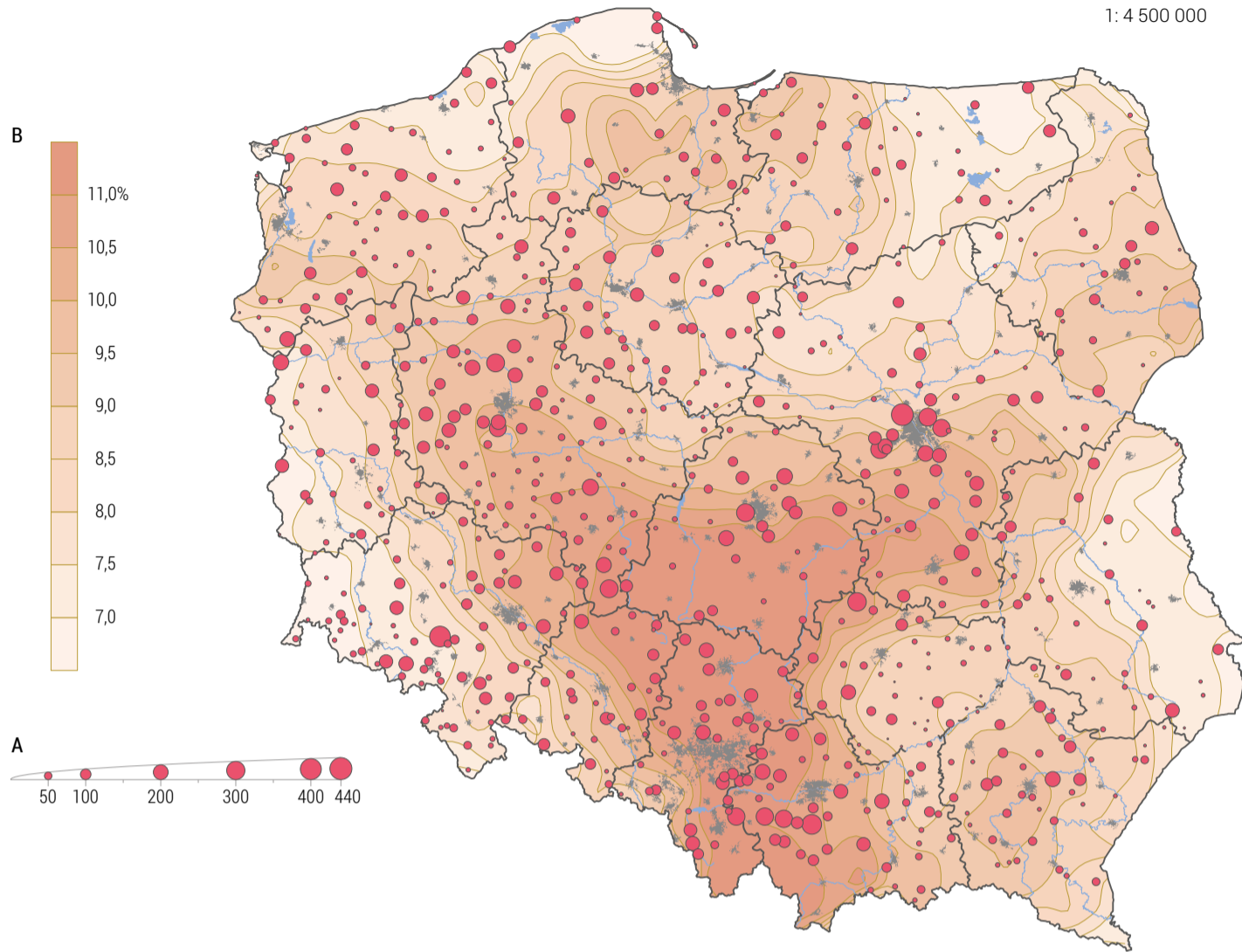
- (a) ■ rolnictwo, leśnictwo / agriculture, forestry
- (b) ■ górnictwo, wydobywanie / mining, quarrying
- (c) ■ przetwórstwo przemysłowe / industrial processing
- (d) ■ wytwarzanie i zaopatrzenie w energię / production and supply of electricity and heat
- (e) ■ dostawa wody, gospodarka odpadami / water supply, waste management
- (f) ■ budownictwo / construction
- (g) ■ handel i naprawa pojazdów / trade and repair of vehicles
- (h) ■ transport i magazynowanie / transportation and storing
- (i) ■ zakwaterowanie i gastronomia / accommodation and food service
- (j) ■ informacja i komunikacja / information and communication
- (k) ■ finanse i ubezpieczenia / finance and insurance
- (l) ■ obsługa rynku nieruchomości / real estate management
- (m) ■ nauka i technika / science and technology
- (n) ■ administracja i wsparcie / administration and support
- (o) ■ administracja publiczna i obronność / public administration and national defence
- (p) ■ edukacja / education
- (r) ■ opieka zdrowotna i społeczna / health and social care
- (s) ■ kultura, rozrywka i rekreacja / culture, entertainment and recreation
- (t) ■ inne usługi i działalność gospodarstw domowych / other services and household activities

Struktura przedsiębiorstw w małych miastach (mm) wg sekcji PKD na tle dużych i średnich miast (dm) oraz obszarów wiejskich (ow), 2019 r.
Structure of enterprises in small towns (mm) by the Polish Classification of Economic Activities (PKD) compared to large towns (dm) and rural areas (ow), 2019

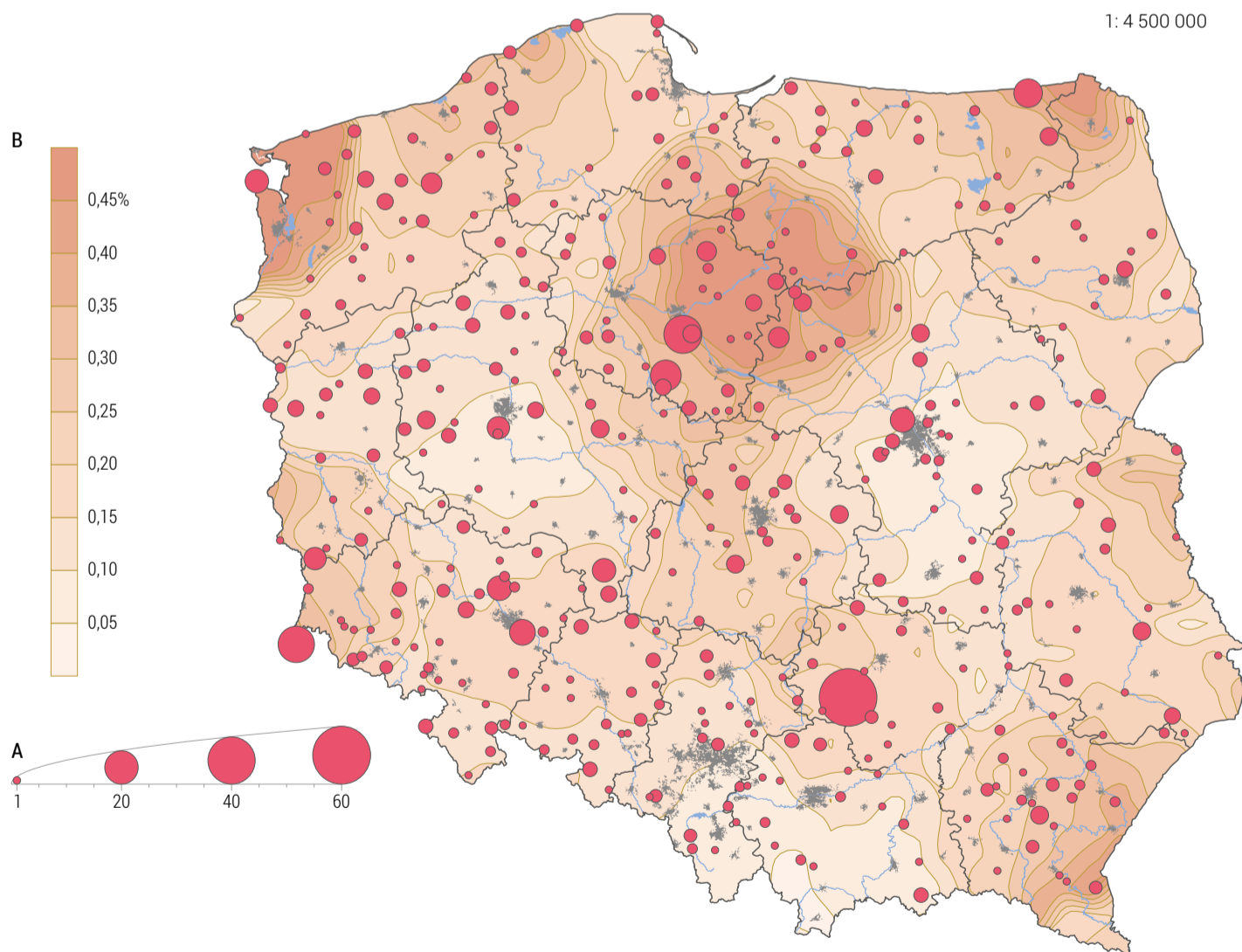
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji górnictwa i wydobywania (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under mining and quarrying section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

1: 4 500 000

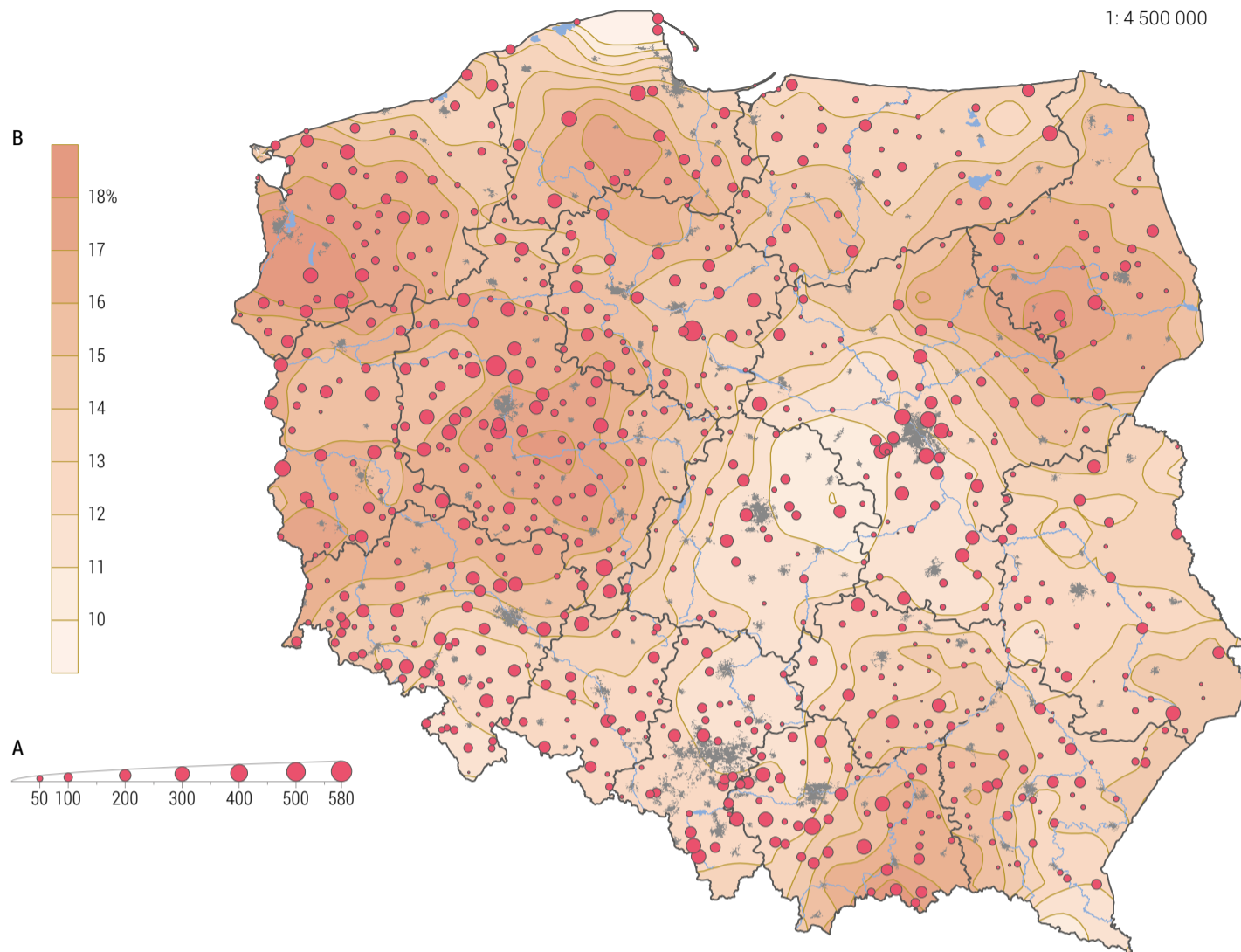

Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji przetwórstwa przemysłowego (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under industrial processing section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

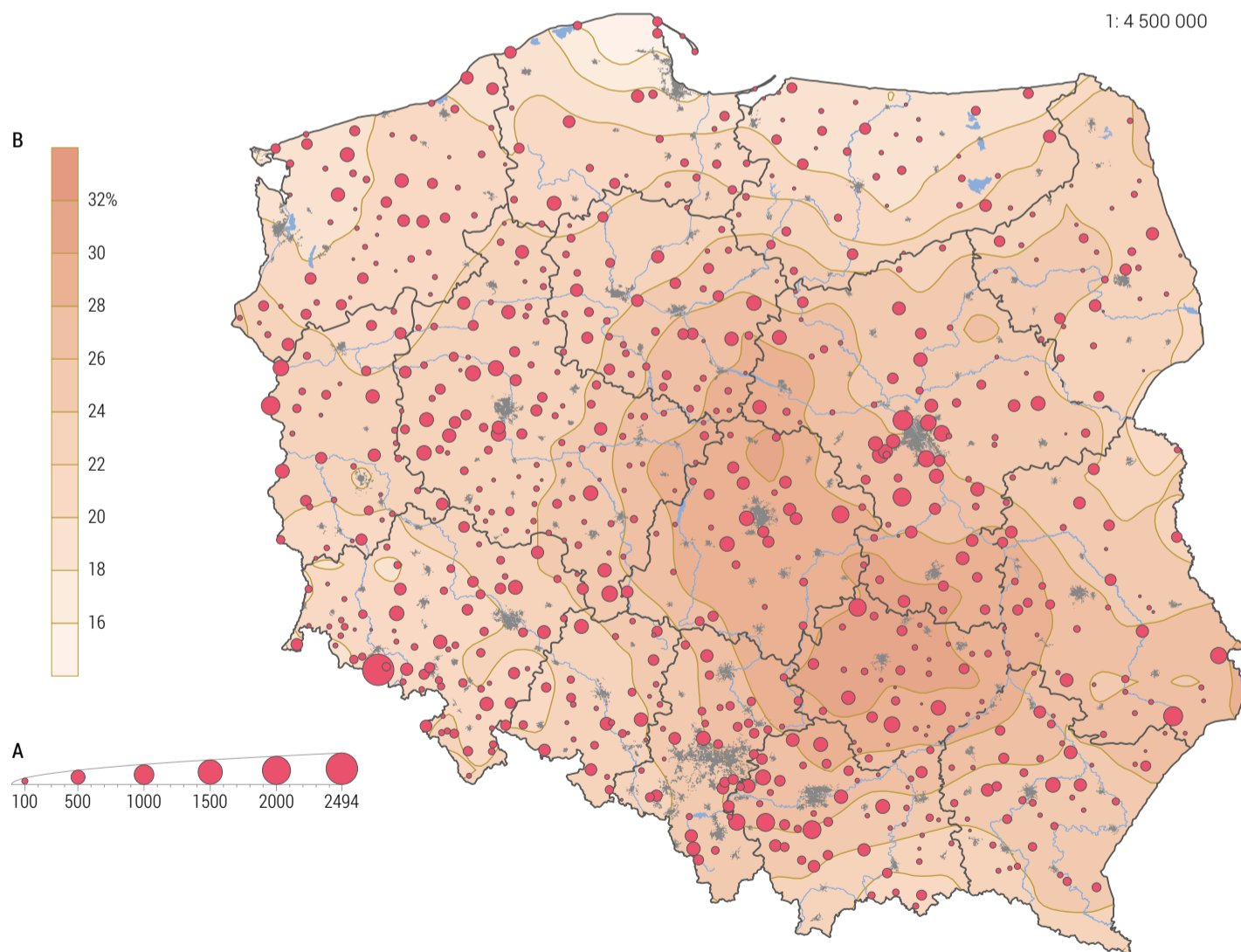
1: 4 500 000

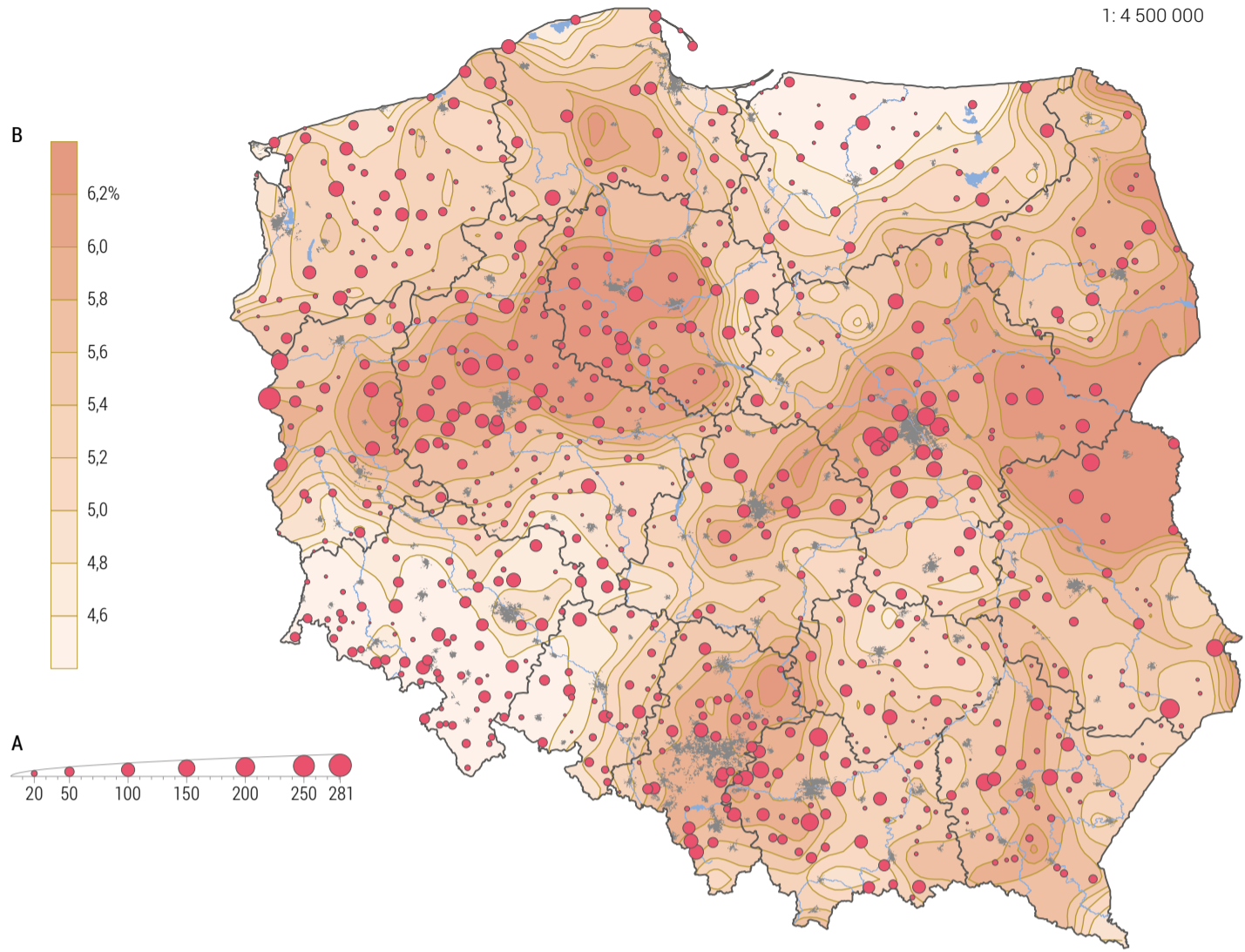
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną i ciepłą (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under production and supply of electricity and heat section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

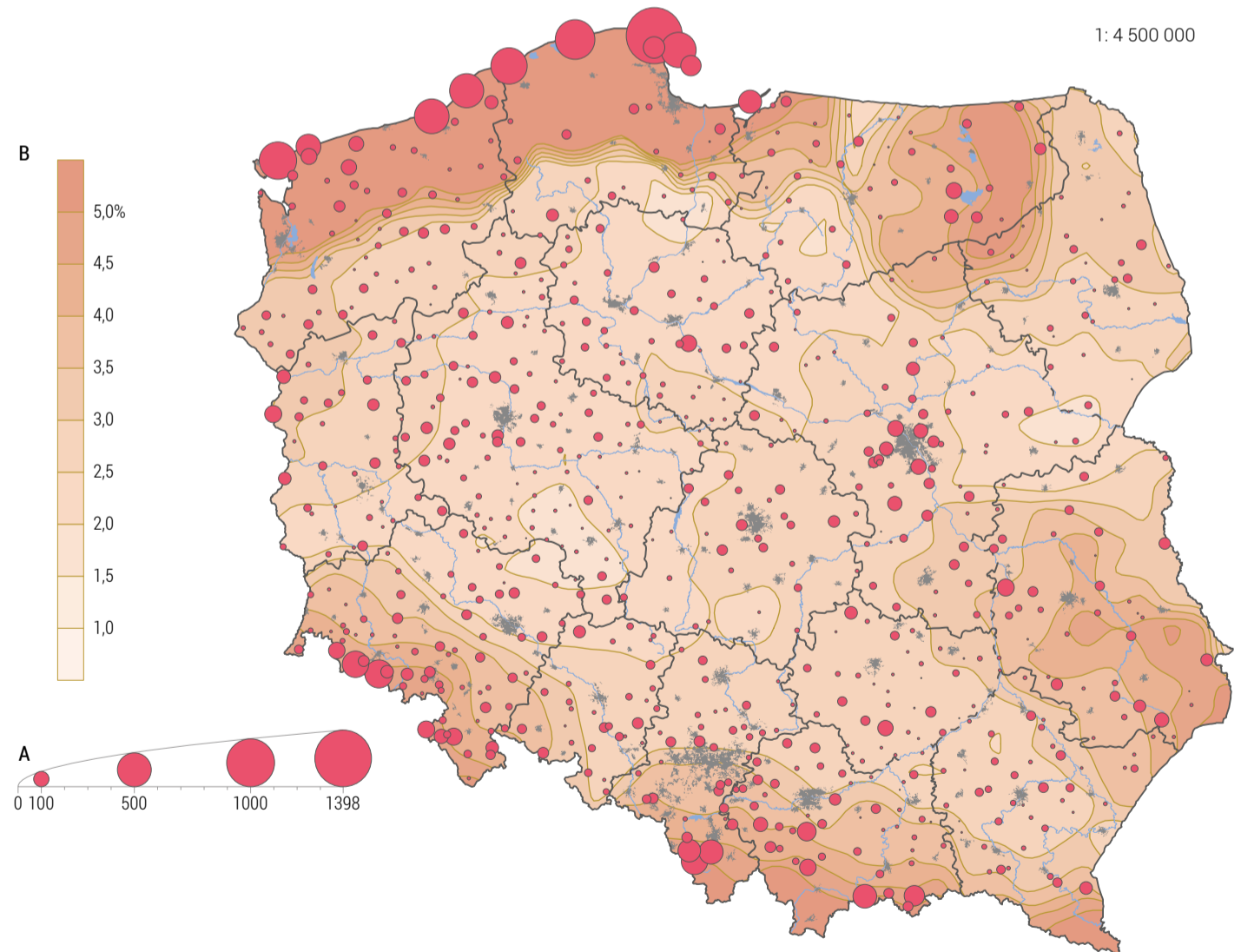
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji budownictwa (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under construction section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

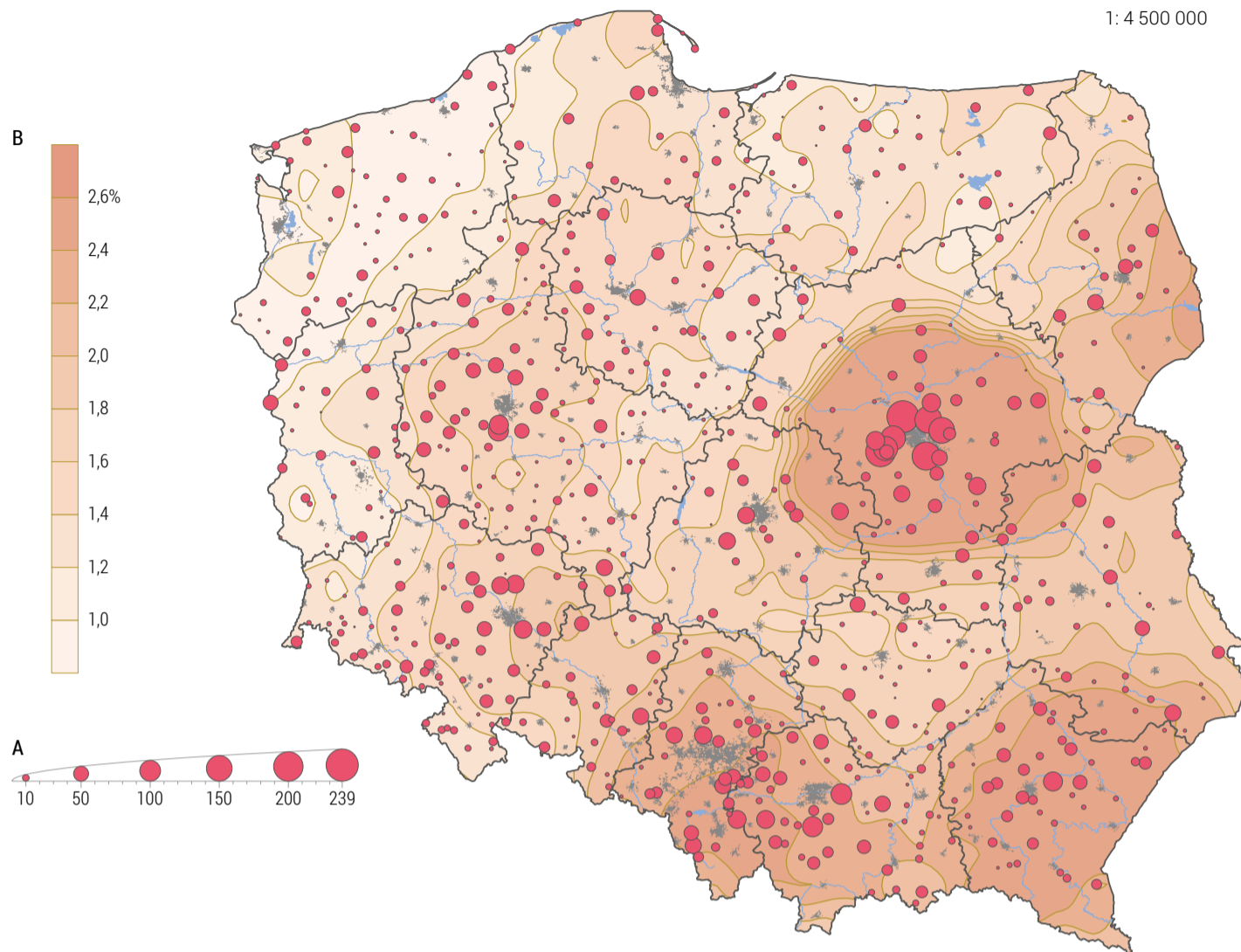
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under wholesale, retail, trade and repair of vehicles section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

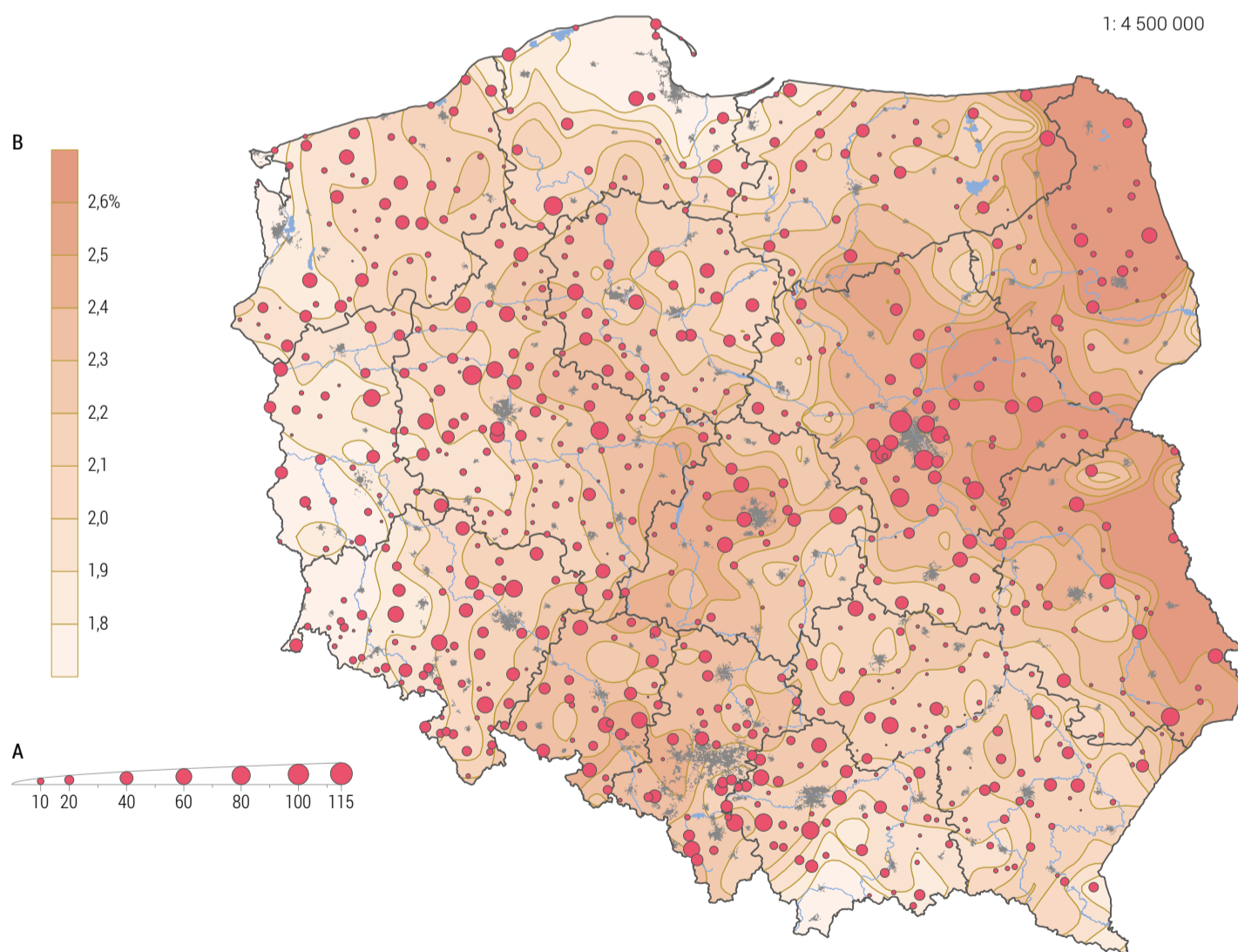
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji transportu i gospodarki magazynowej (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under transportation and storing section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

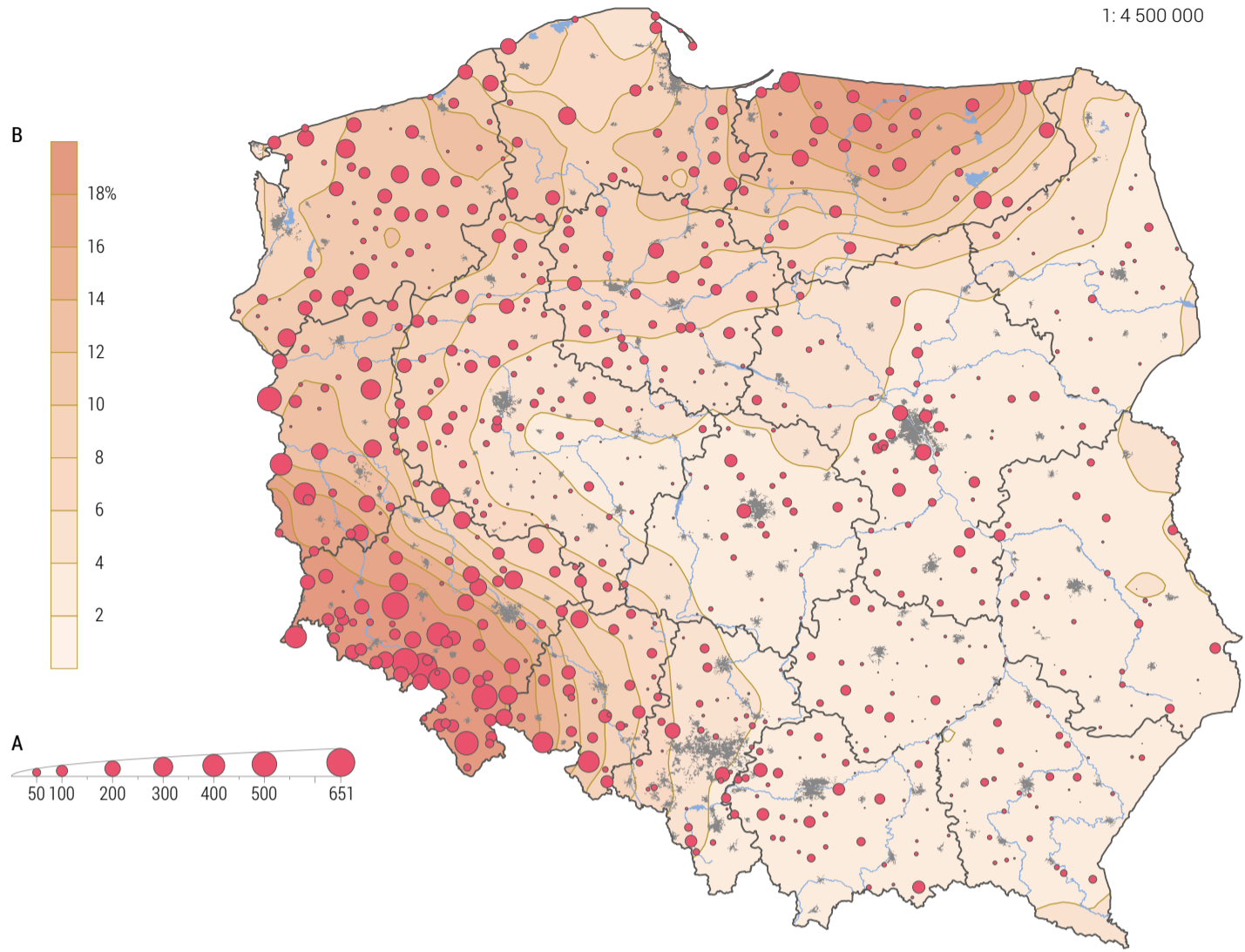
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji zakwaterowania i usług gastronomicznych (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under accommodation and food service section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

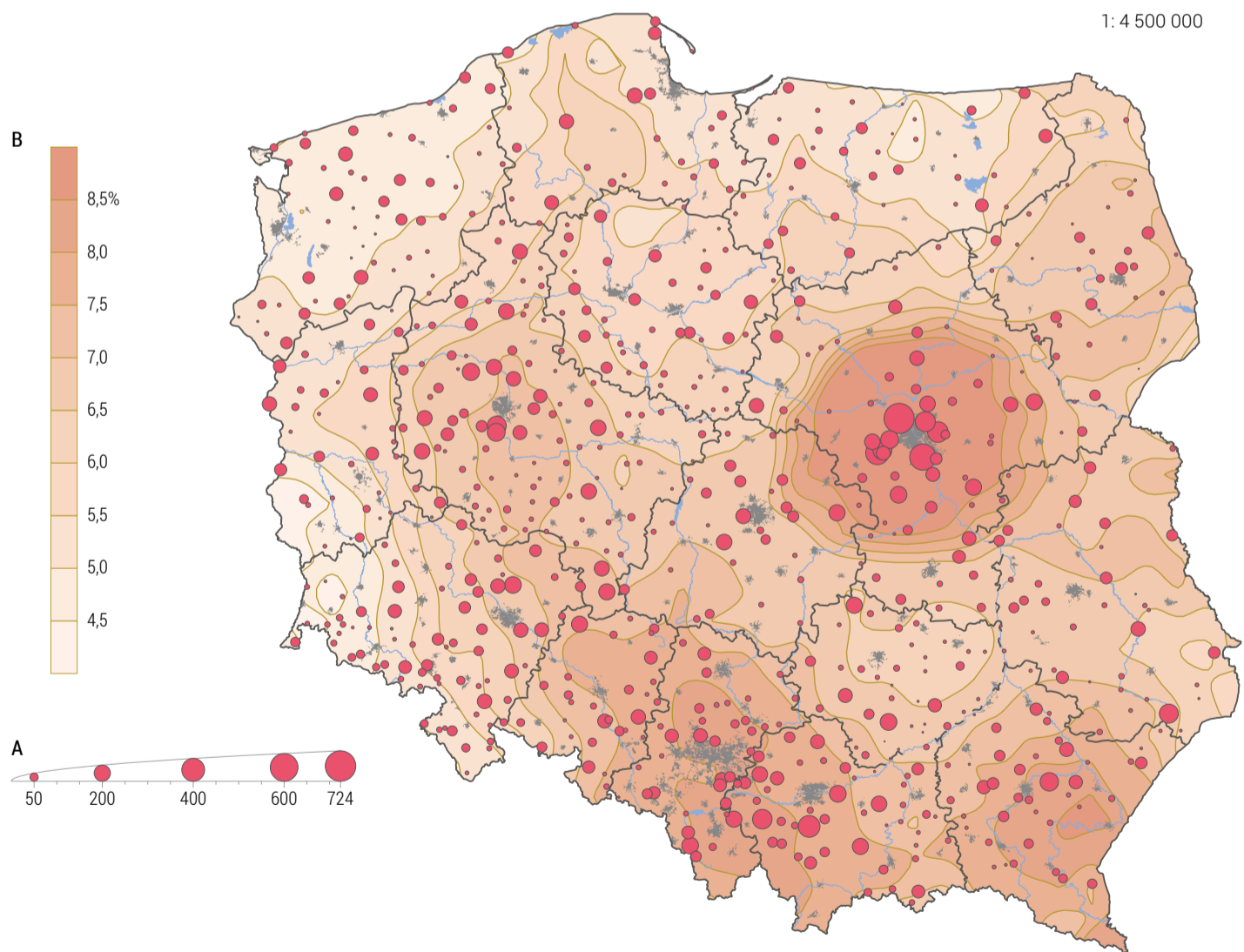
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji informacji i komunikacji (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under information and communication section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

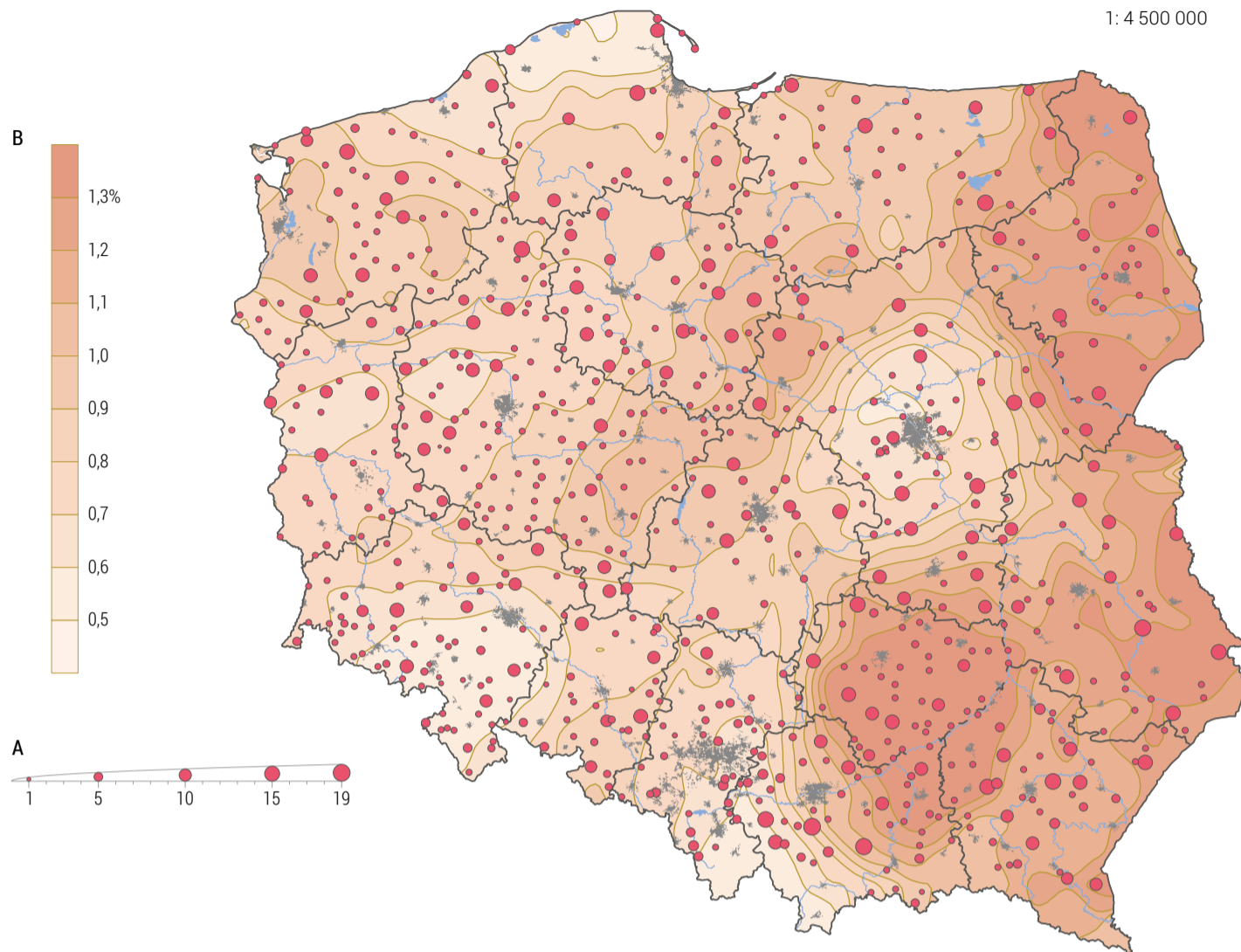
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji działalności finansowej i ubezpieczeniowej (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under finance and insurance section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

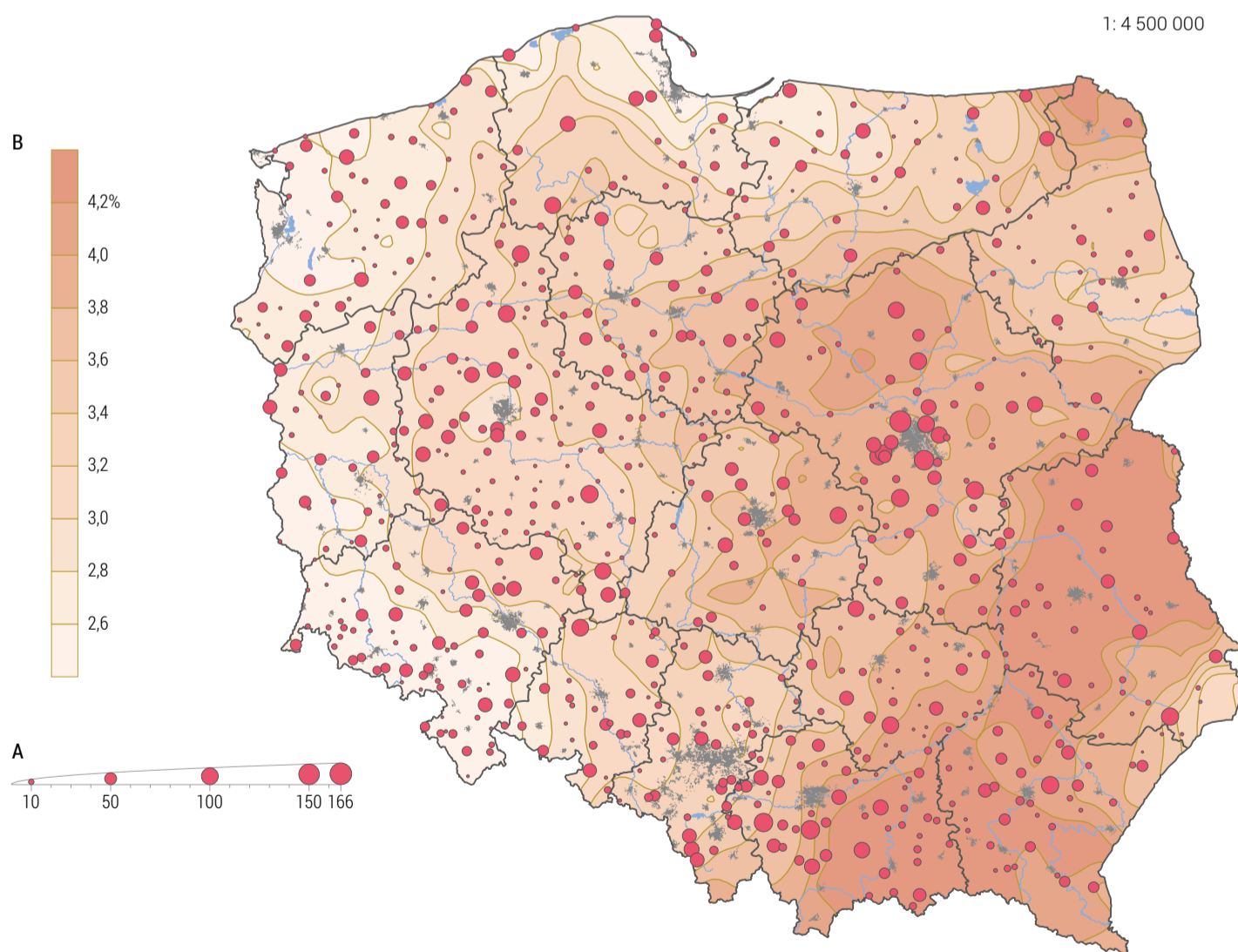
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under real estate management section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under science and technology section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

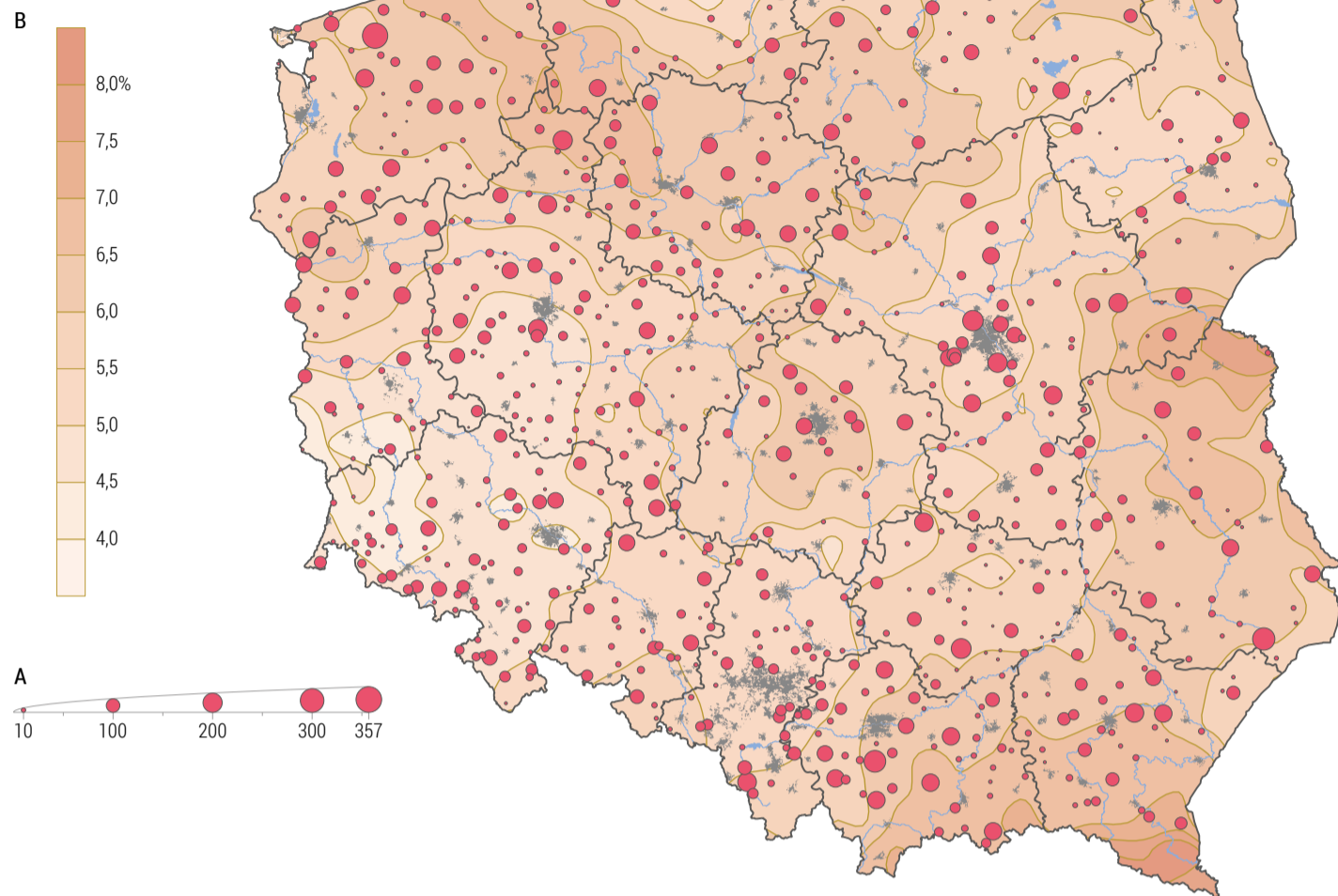

Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji administracji publicznej i obrony narodowej (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under public administration and national defence section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

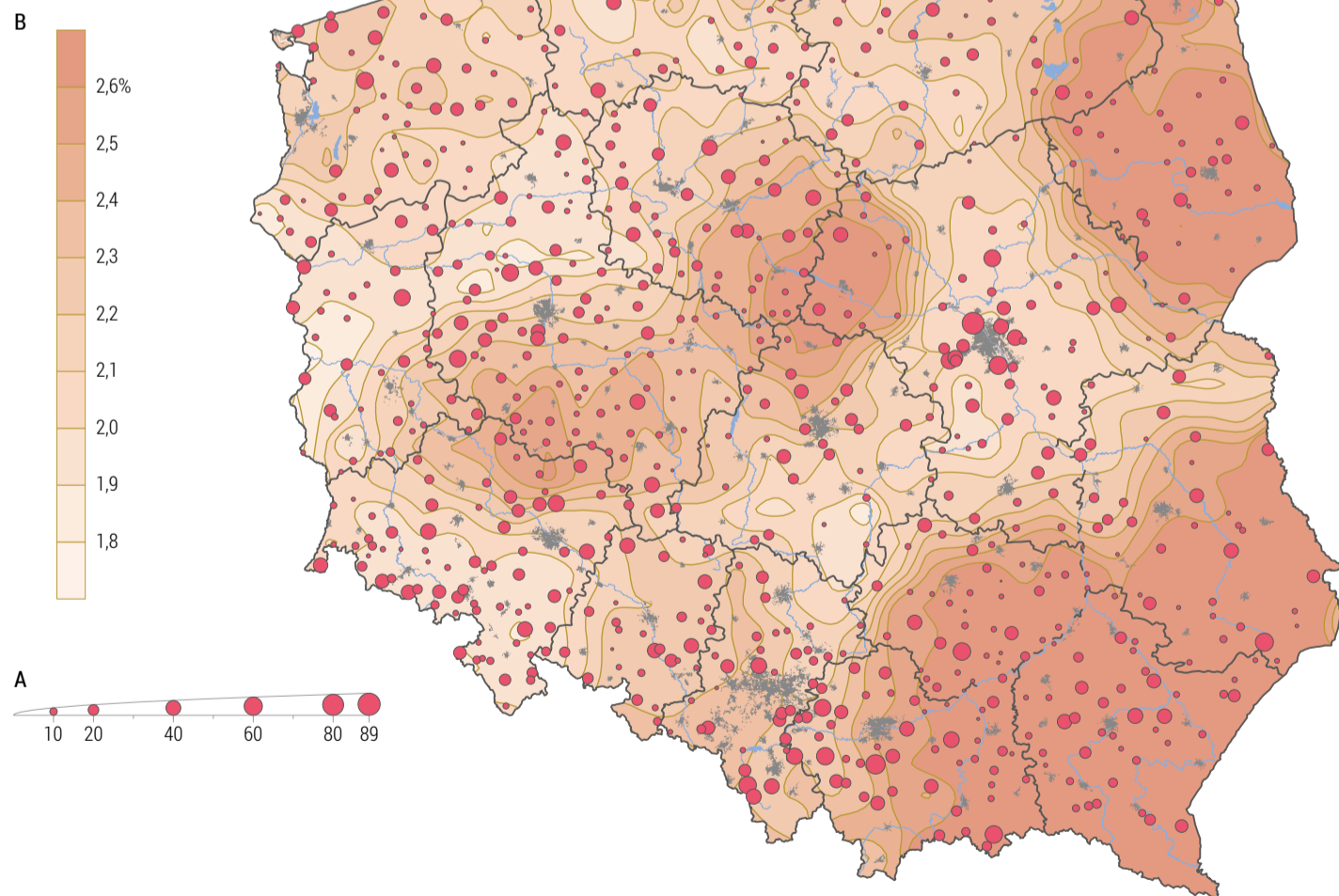
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji edukacji (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under education section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

1: 4 500 000

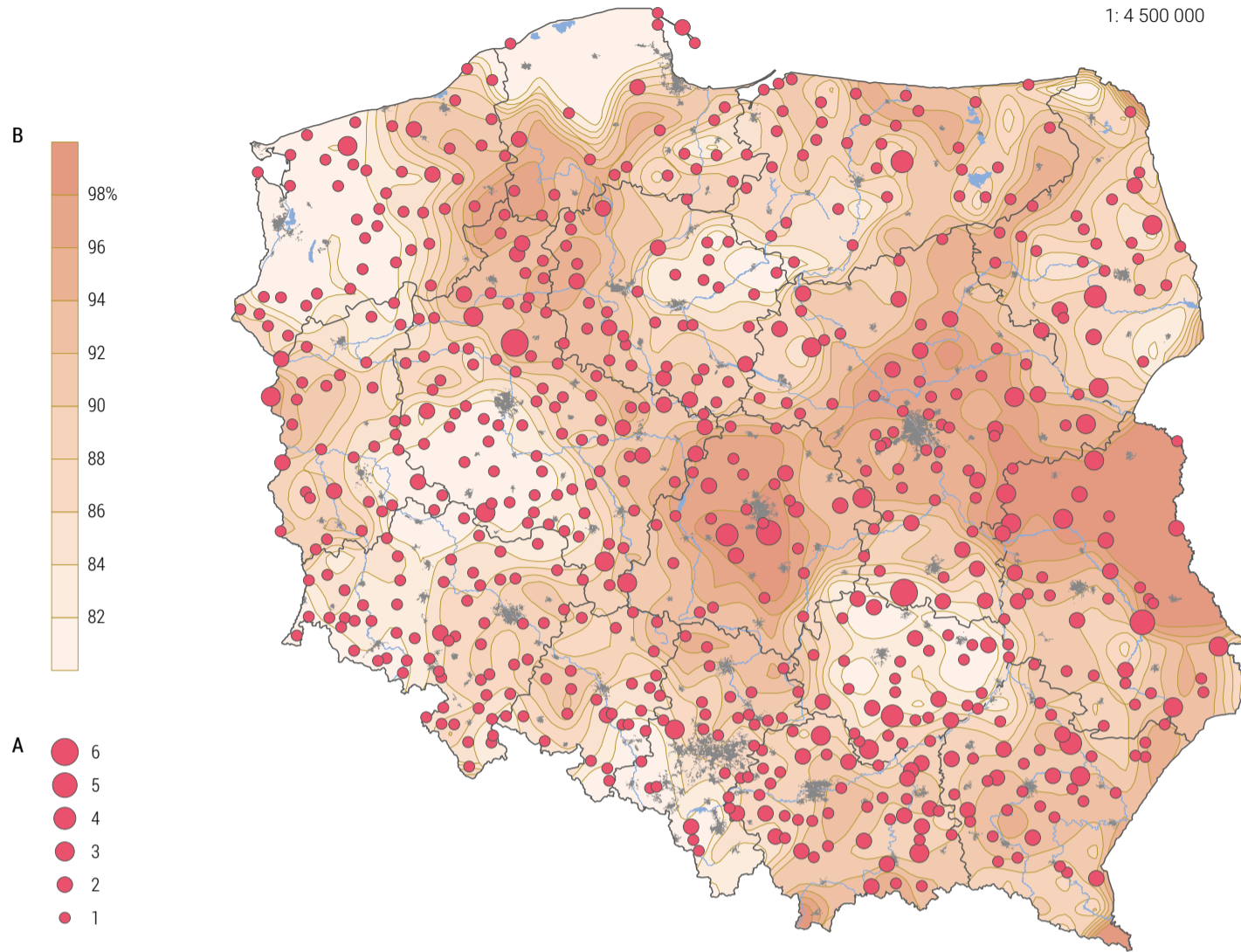

Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji opieki zdrowotnej i opieki społecznej (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under health and social care section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

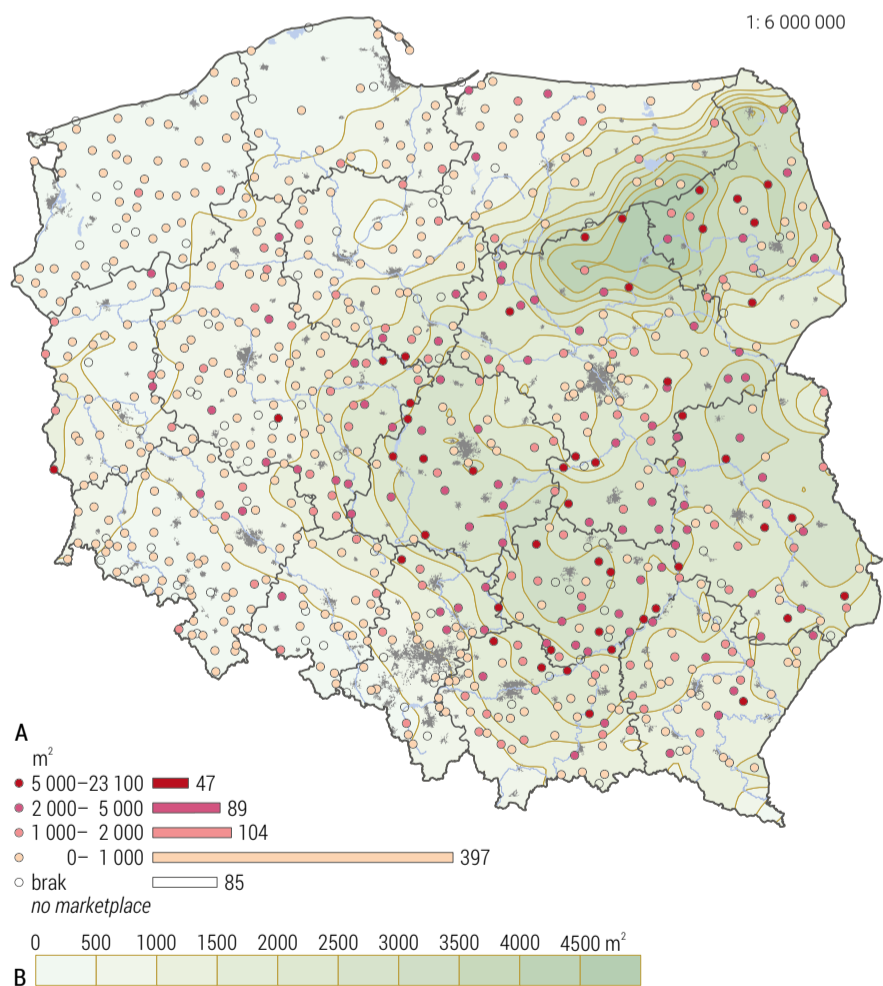
1: 4 500 000

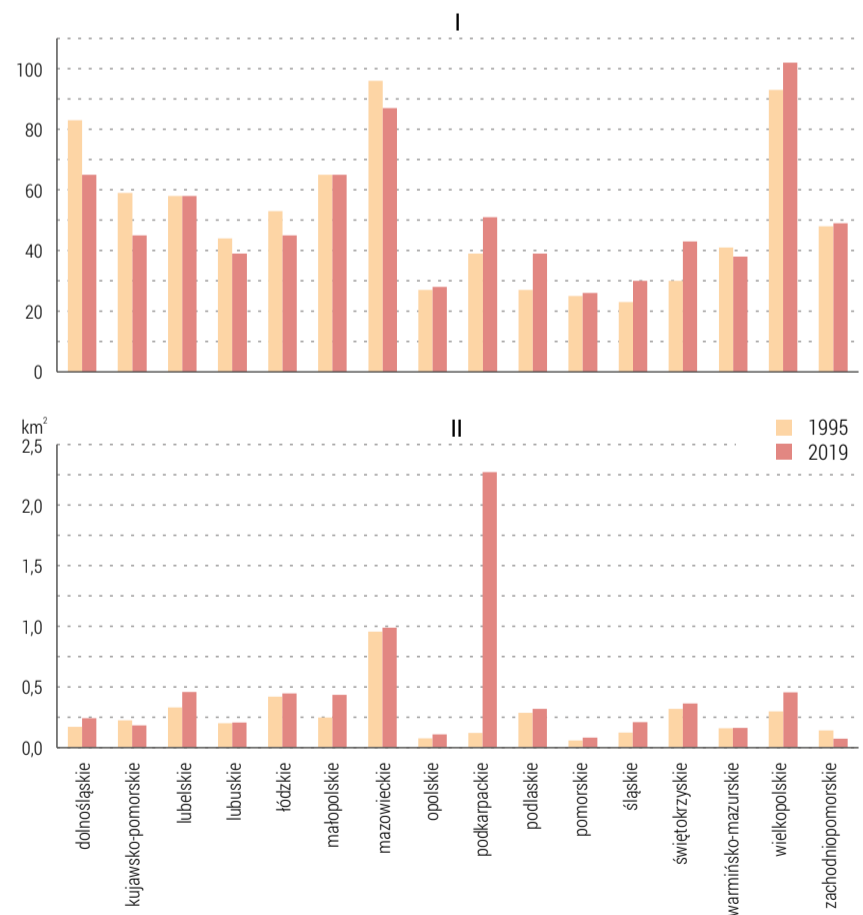
Małe miasta wg liczby przedsiębiorstw z sekcji działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (A) i średni odsetek tych przedsiębiorstw (B), 2019
Small towns by the number of enterprises classified under culture, entertainment and recreation section (A) and mean percentage of these enterprises (B), 2019

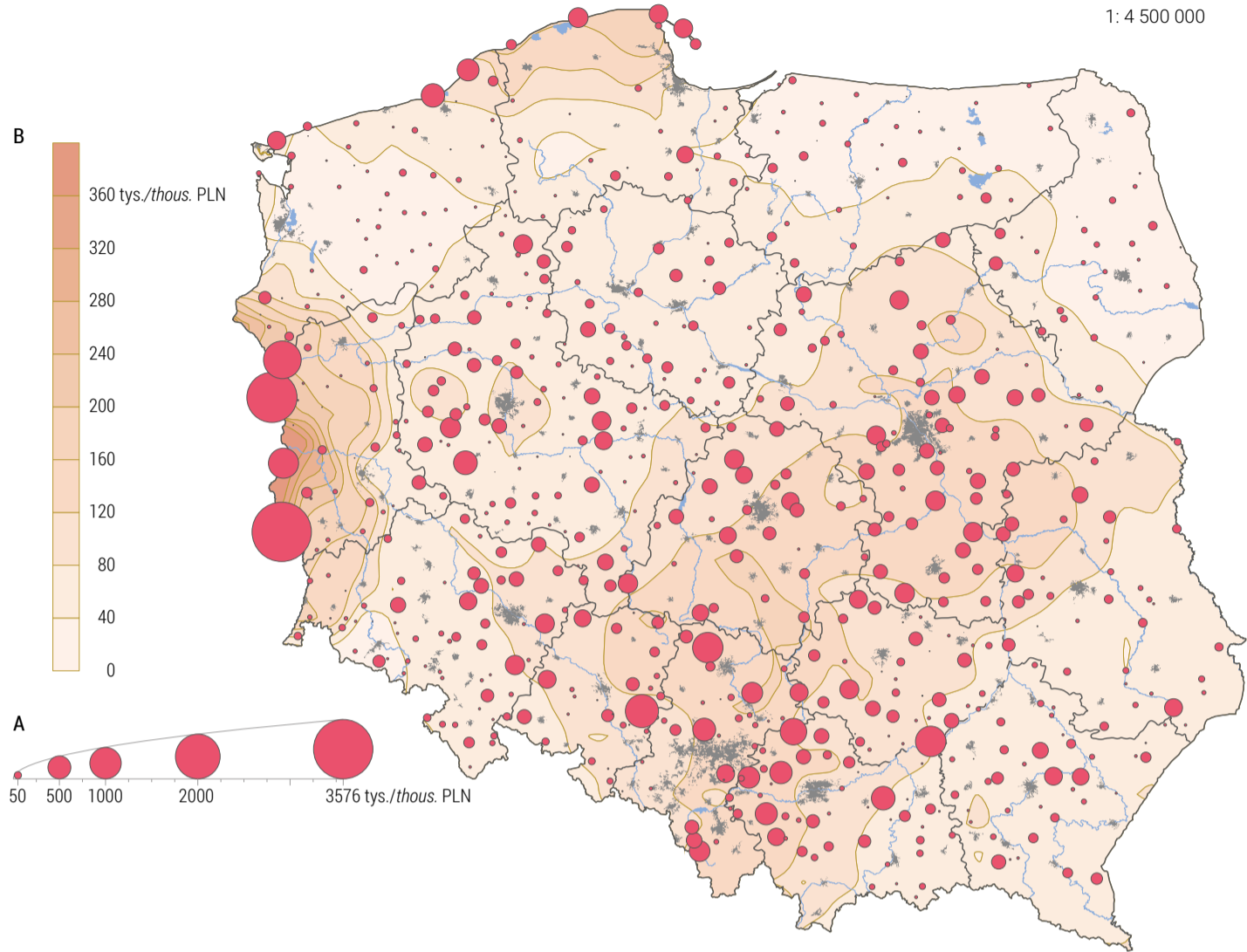
Małe miasta wg liczby targowisk stałych (A) i odsetek małych miast z targowiskiem stałym (B), 2019
 Small towns by the number of permanent marketplaces (A) and percentage of small towns with a permanent marketplace (B), 2019

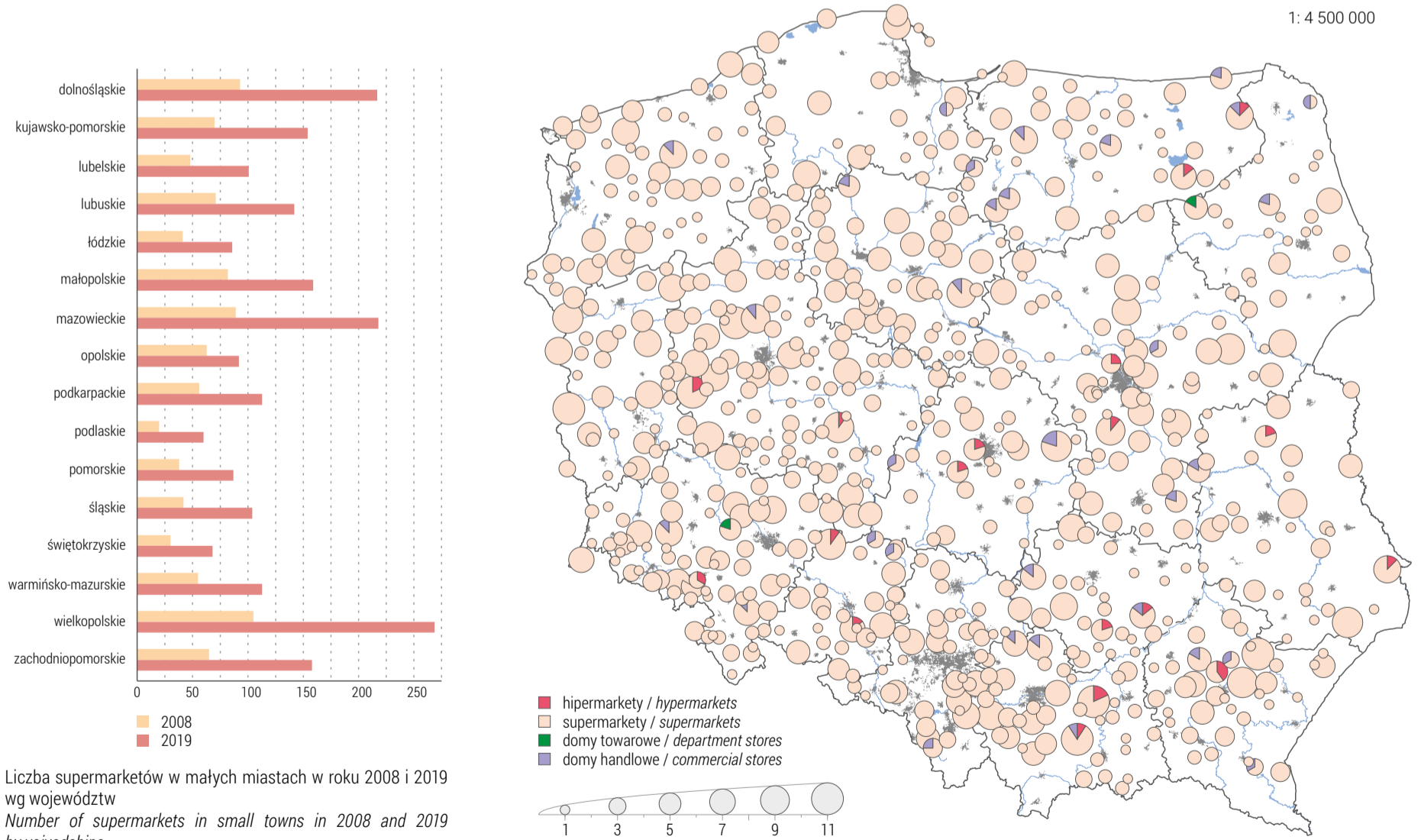
Małe miasta wg powierzchni targowisk na 1000 mieszkańców (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
 Small towns by marketplace area per 1,000 inhabitants (A) and mean value of this index (B), 2019

Liczba targowisk stałych w małych miastach (I) i ich powierzchnia (II) w roku 1995 i 2019 wg województw
 Number of permanent marketplaces in small towns (I) and their area (II) in 1995 and 2019 by voivodships

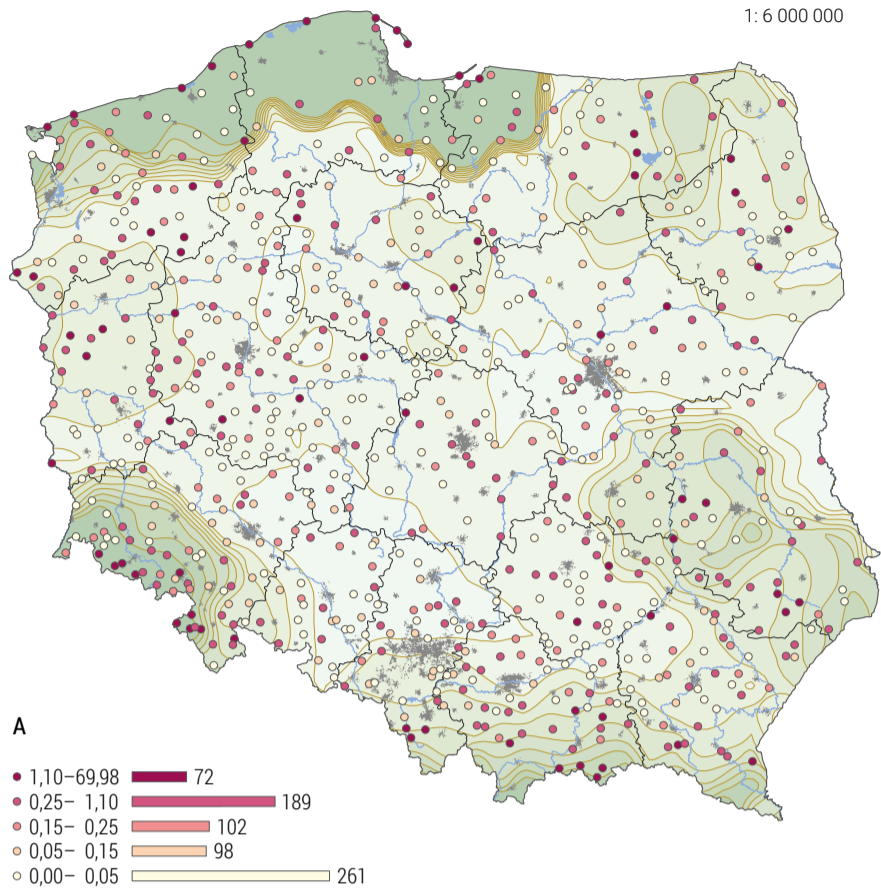

Małe miasta wg rocznych wpływów z opłaty targowej na targowiskach stałych i sezonowych ogółem (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by annual total fee revenue from permanent and seasonal marketplaces (A) and mean value of this index (B), 2019

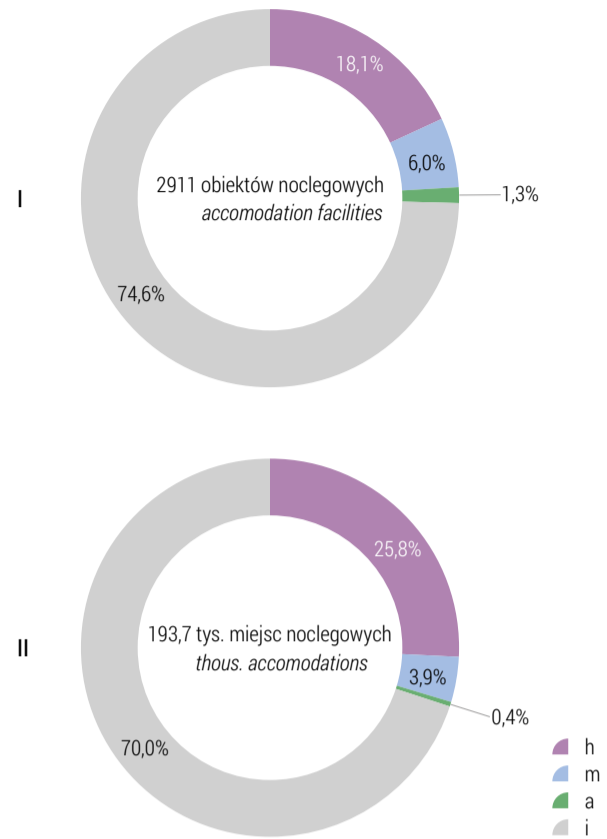

Liczba supermarketów w małych miastach w roku 2008 i 2019 wg województw
Number of supermarkets in small towns in 2008 and 2019 by voivodships

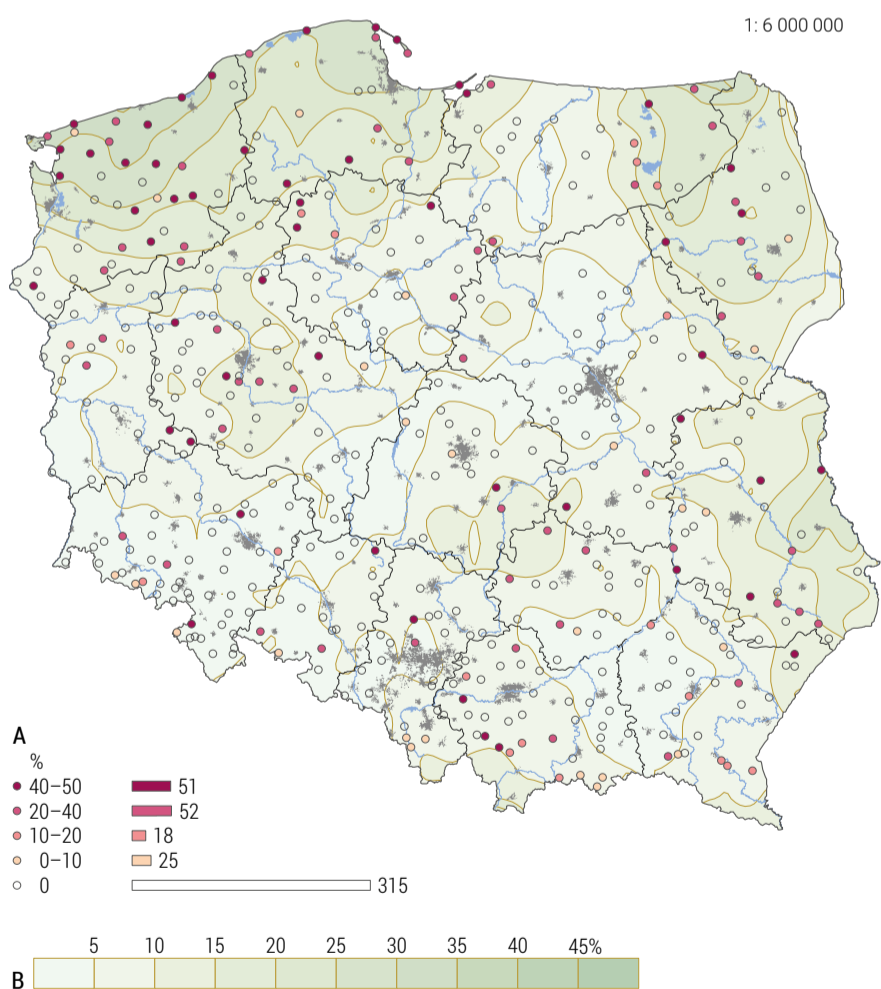
Małe miasta wg liczby i rodzaju punktów sprzedaży detalicznej, 2019
Small towns by the number and type of retail outlets, 2019

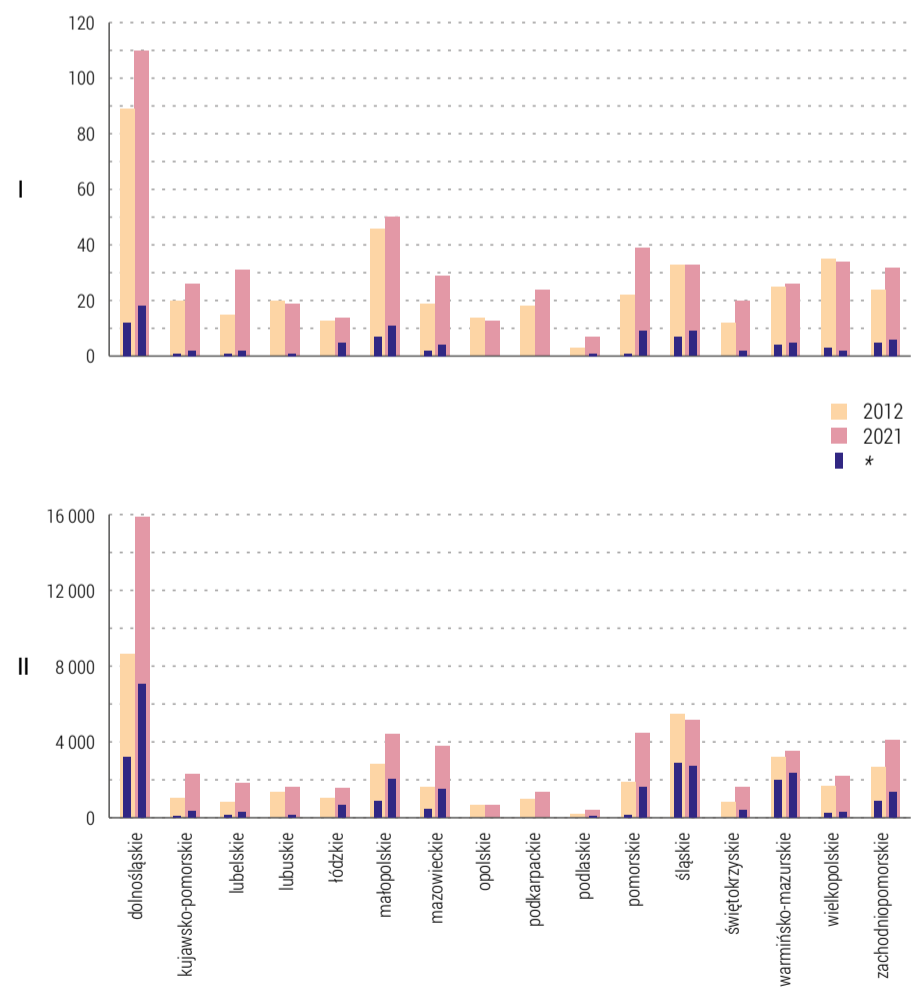
Małe miasta wg liczby obiektów noclegowych na 1000 mieszkańców (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by the numer of accommodation facilities per 1,000 inhabitants (A) and mean value of this index (B), 2019

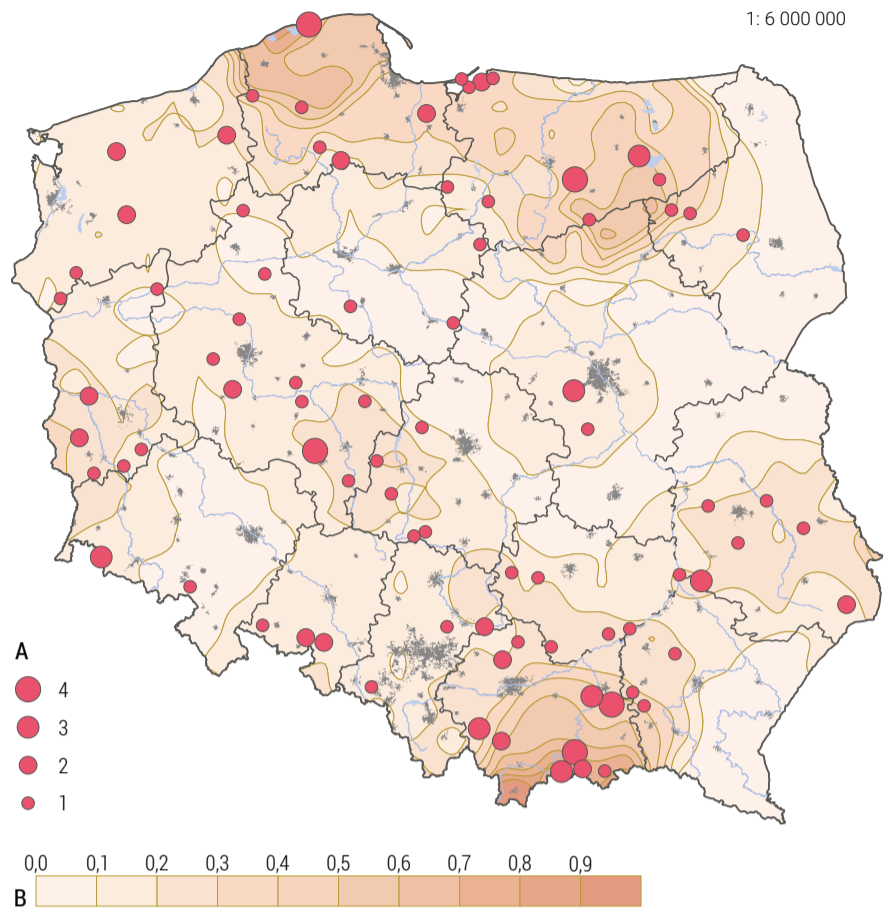
Udział obiektów (I) i miejsc (II) noclegowych wg kategorii obiektów noclegowych (h – hotele, m – motele i pensjonaty, a – kwatery agroturystyczne, i – inne) w małych miastach ogółem, 2019
Share of facilities (I) and accomodations (II) by accommodation facilities categories (h – hotels, m – motels and boarding houses, a – agritourist facilities, i – other) in small towns in total, 2019

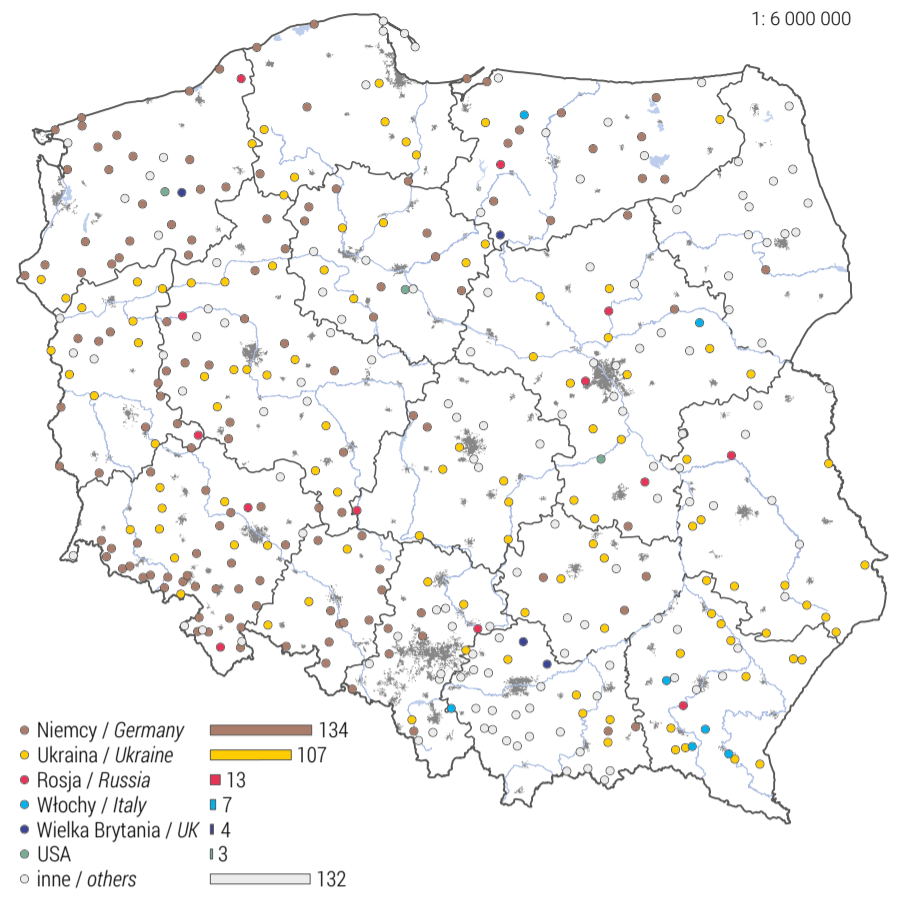
Małe miasta wg odsetka sezonowych miejsc noclegowych (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by the percentage of seasonal accommodation facilities (A) and mean value of this index (B), 2019

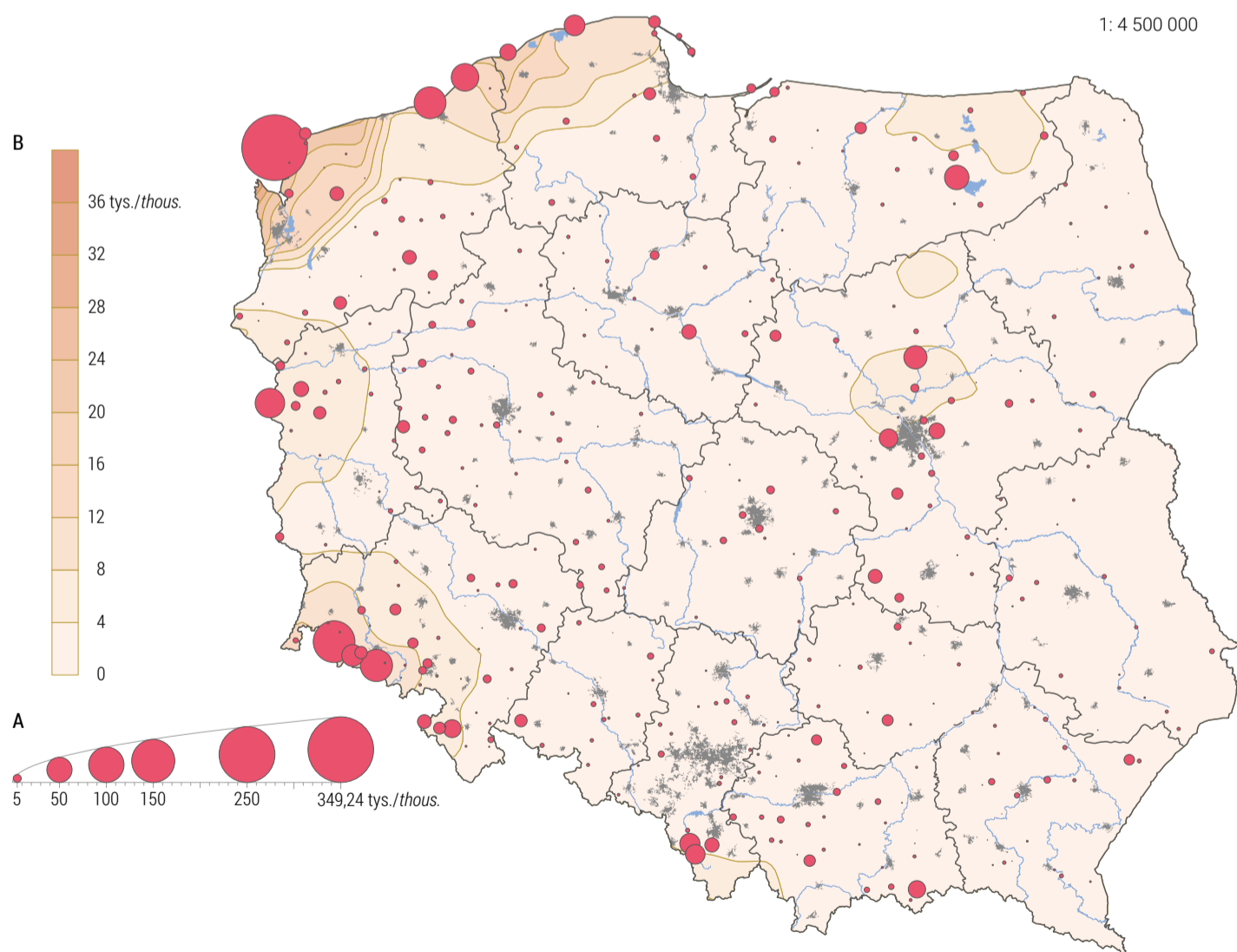
Liczba hoteli (I) i miejsc noclegowych w hotelach w małych miastach (II) w roku 2012 i 2021 wg województw (* – hotele cztero- i pięciogwiazdkowe)
Number of hotels (I) and hotel bed places in small towns (II) in 2012 and 2021 by voivodships (– four- and five-star hotels)*

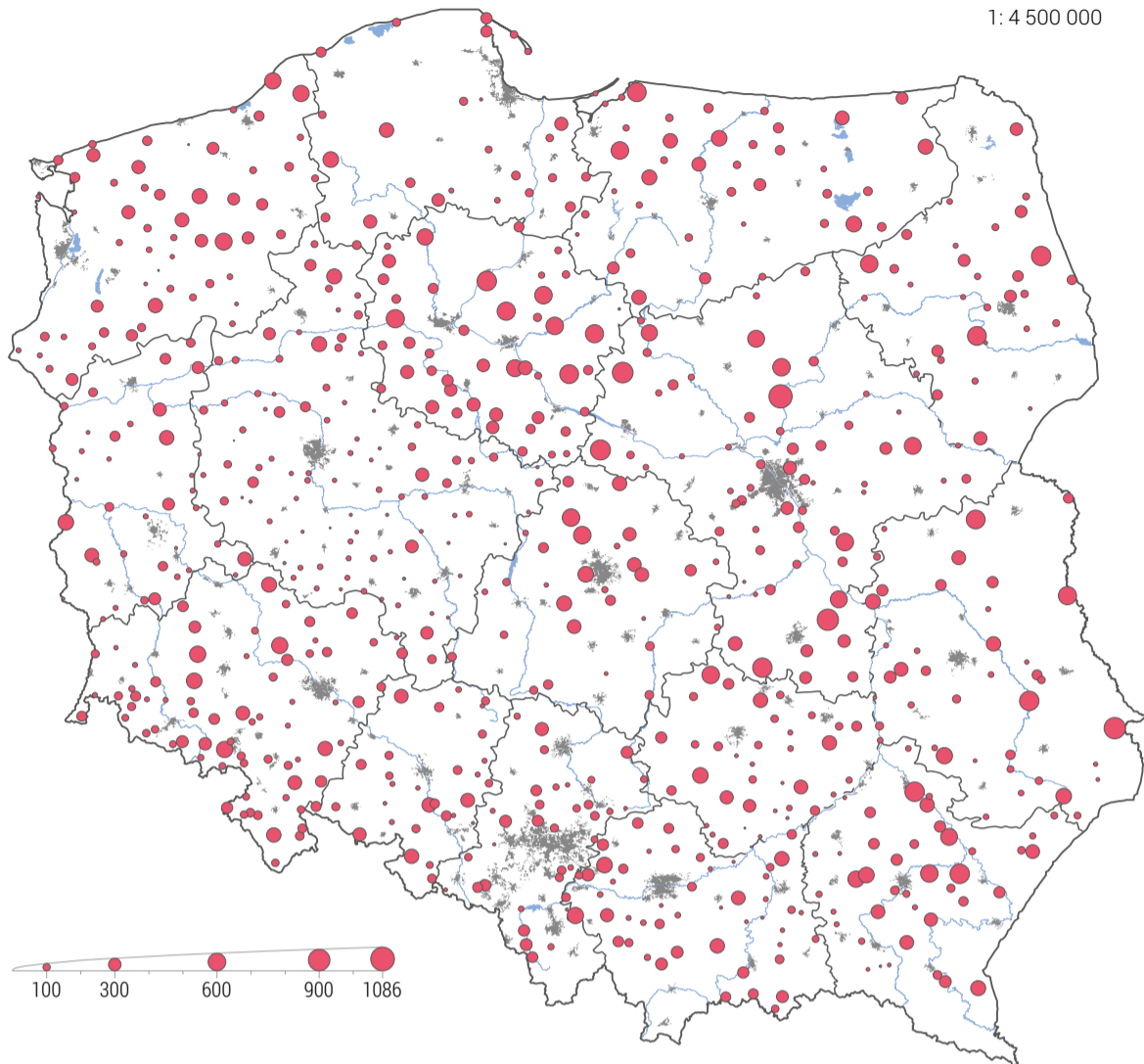
Małe miasta wg liczby kwater agroturystycznych (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
 Small towns by the number of agritourism facilities (A) and mean value of this index (B), 2019

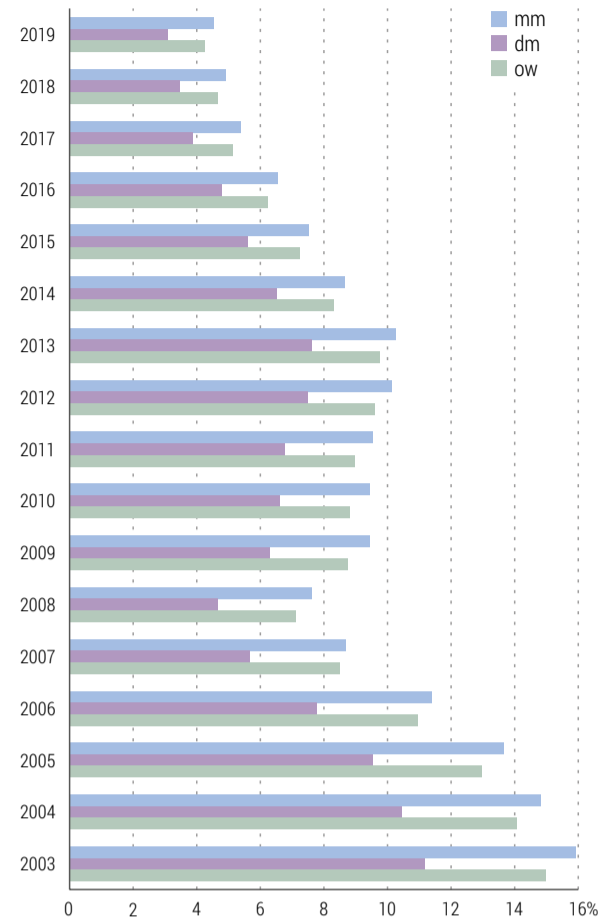
Dominujący kraj pochodzenia turystów zagranicznych w małych miastach wg liczby noclegów, 2019
 Dominant country of origin among foreign tourists in small towns by the number of overnight stays, 2019

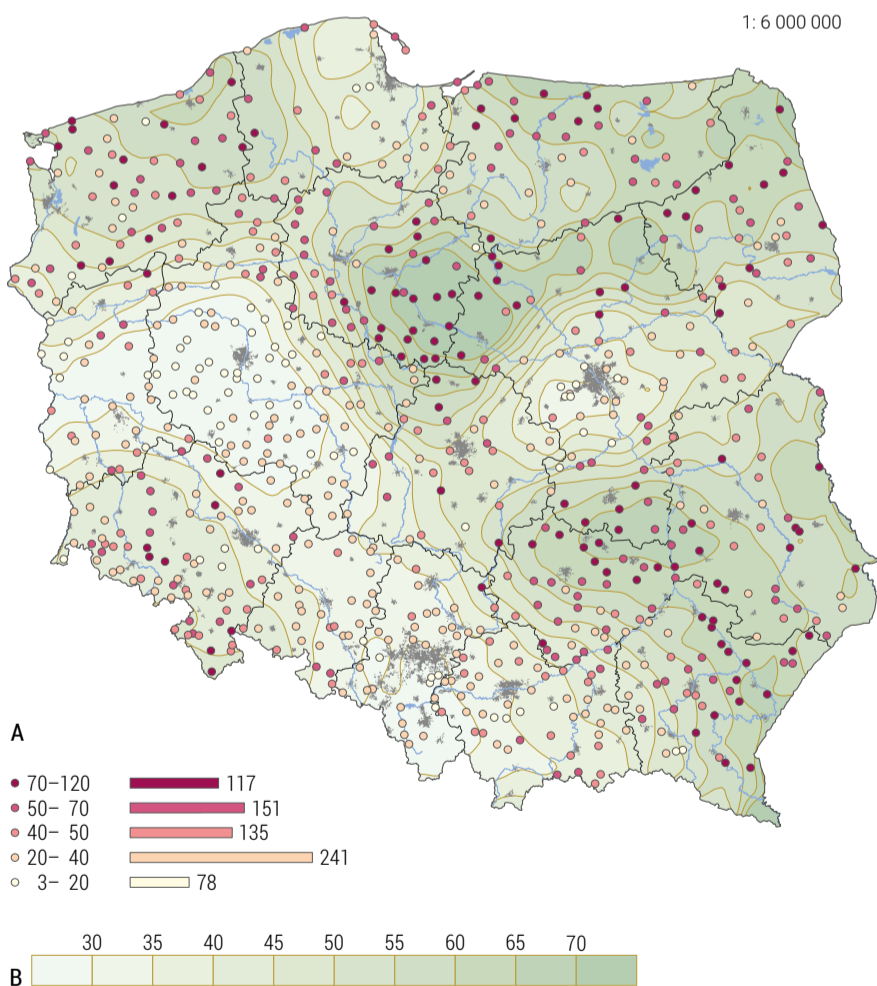
Małe miasta wg liczby noclegów udzielonych turystom zagranicznym (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
 Small towns by the number of overnight stays provided to foreign tourists (A) and mean value of this index (B), 2019

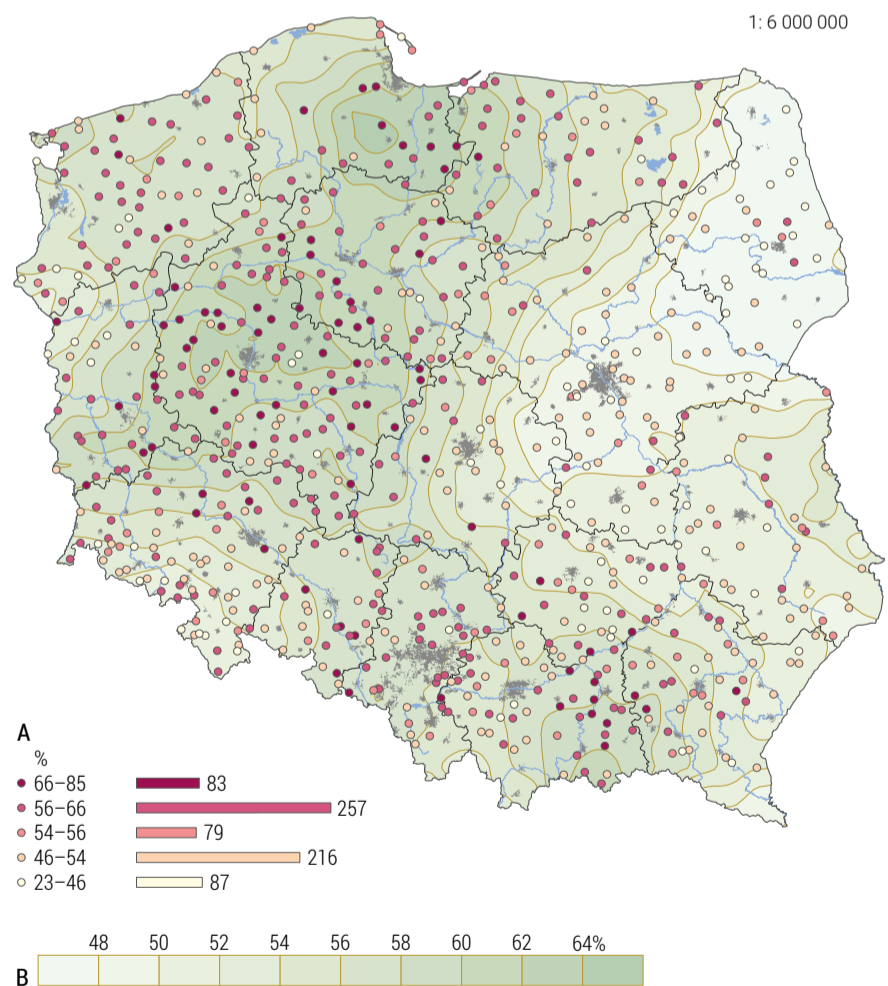
Małe miasta wg liczby bezrobotnych zarejestrowanych, 2019
Small towns by the number of registered unemployed inhabitants, 2019

Małe miasta (mm) wg odsetka bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w okresie 2003-2019 wobec dużych i średnich (dm) miast oraz obszarów wiejskich (ow)
Small towns (mm) by the percentage of registered unemployed per 1,000 inhabitants of working age in 2003-2019 comparing to large and mid-sized towns (dm) and rural areas (ow)

Małe miasta wg liczby bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by the number of registered unemployed per 1,000 inhabitants of working age (A) and mean value of this index (B), 2019

Małe miasta wg odsetka kobiet wśród bezrobotnych zarejestrowanych (A) i średnia wartość wskaźnika (B), 2019
Small towns by the percentage of women among the registered unemployed (A) and mean value of this index (B), 2019